

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

THEODOR HANSEN

MIN MINDEGANG

VED

ØSTRUP PRÆSTEGAARD

TRYKT SOM MANUSKRIFT

ODENSE

MILO'SKE BOGTRYKKERI

1895

Tilegnet

Min Ven Henrik Greensteens Minde.

Vennen er død, som saa frydefuldt stille
Gæsted os Hyrder i Ny og i Næ,
Lyttende sad vi og hørte ham spille
Lyren og Fløjten i Havernes Læ.

Hviled han sig saa fra Dagværkets Møje,
Hvor han paa Kundskabens Enge holdt Vagt,
Børnenes Hjorder hans vaagende Øje
Havde til Ro nu i Foldene bragt!

Blomster han plukked og føjed dem sammen,
Bandt dem i Krans til at smykke vort Bord,
Tit ham min Hustru i Alvor og Gammen
Takked for Bistand i Daad og i Ord.

Trofast os gamle han hused i Minde,
Hjalp vore Unge og delte vort Haab,
Skæbnen ej fæsted ham selv en Hyrdinde,
Os med hans Liv den gav Venskabets Daab.

Tidlig en Have, han kaldte sin egen,
Fik han, hvor sindrige Digte mon gro,
Ej til de flygende Tidsstormes Legen,
Men for de larmrædte Muser et Bo.

Trofast for Moder og Søster han bygged,
Billeder pryded det enlige Telt,
Glad han om Vennerne freded og hygged,
Glad vi ham hilste en Hyrdernes Helt.

Hører Du hisset mon Hjerternes Klage?
Fløjten ej mere dem samler til Dans!
Døden kun Minderne lader tilbage,
Af mine Minder jeg fletter Din Krans.

Fredsæle, sjælfulte Blomster i Grøde
Binder jeg nu med Din Trofastheds Baand,
Du i min Mindegang saæde, de brøde
Duftende frem af Dit Vid og Din Aand!

Juli 1895.

Mit *Maal* var naaet, det *Maal* som mig for Øje
 Var sat fra Livets første Morgendrømme,
 Snart taagehylllet, snart helt klart og nøje,
 Som vinked mig, som vakte Længsler ønime,
 Naar tit min Sjæl fo'r vild i tomme Tanker,
 Som lærte den bort fra det Lave rømme.
 Ja Herren end arbejder, leder, sanker,
 Hans Engle færdes over Bjærg, Dale
 Og gennembyrde Støvets, Mørkets Skranker.
 Hvad kendte jeg til Aandens Kirkesale,
 Da Tavsens Mindesang for Barnet maatte
 Mit Fremtidsmaal som Kirkens Tjener male?
 Ej skal for Mennesker jeg Sjælen blotte,
 Men vidne skal jeg: Herrens Naade gjorde,
 Ej Ørknens Løve under Fod mig traadte.
 Dog! Maalet naaet for Hyrden, naar hans Hjorde
 Adspredte vanke over alle Bjærg?
 Den gode Hyrdes *Maal* er langt, langt borte:
 At Ulven Faar og Lam ej skulde hærg,
 Det *Maalet* var, hvortil han gav os Livet,
 Hvortil han rusted os med Korsets Værgel!
 Blandt Venner, Naboer Trøst blev tit mig givet:
 At vi jo saa, de Spredte kom tilbage,
 Vort *Maal* var her ej, dette »Pust i Sivet«.
 Mer frit udøste Hjærtet dog sin Klage
 For dem, som Støvets *Maal* alt have naaet.
 Hvor er I Venner nu fra Ungdoms Dage?
 Og hvor er I, som denne Sti har gaaet,
 Som vogted Hjorden her i disse Baner?
 Hvad Skæbne har i Skaren hist I faaet?

Saa sænked sig min Sjæl i Grublens Vaner,
 Og mellem Mindegangens Sten og Navne
 De gamle Præsters Liv min Sjæl fremmaner.
 Den Olding, som jeg selv saa Døden favne,
 En Dag staar manet for mig som forynget,
 Han vinker, ser min Sjæl, hvad jeg mon savne.
 Mit Øje lukked sig som søvnbetyngtet,
 Men Sjælens Øje saa, hvor jeg mig vendte:
 Fem Søjlerækker om en Dam sig slynged.
 Det Sted jeg fra Jerusalem jo kendte!
 Mens af min Dvale op en Røst mig kalder,
 Jeg hint *Bethesda* saa, hvor Englen tjente.

Velkommen hid i disse kendte Haller,
 Hvor Jordelivets Larm er stænget ude,
 En liden Stund, før Dødens Forhæng falder!
 Blandt os, som uden Grund for Døden gruede,
 Begærer Du at færdes, hvile, drømme!
 Det Ønske Du med Tegn lod os bebude:
 Du lukked op for mange Minders Strømme,
 Da vore Navne Du i Sten lod skære,
 Hvis Spejling i vor gamle Dam mon svømme.
 Vel sandt, Du handled ej blot os til Ære,
 Vor Stand saa tit Forfængelighed fristed,
 Dit Navn med vort de skal til Slægter bære!
 Og da Du vore Aar og Navne risted,
 Et andet Haab med Løvet om dem groede:
 At raade *Fortids* Runer Du Dig dristed.
 Blandt os Smaafolk, som her paa Stedet boede,
 Historiens Muse aldrig havde vandret,
 Hun kendte kun det Store paa vor Klode.
 Mens hendes Hofmænd nu vel spotted, klandred,
 Hvad Fantasi i Videnskaben brygged,
 Du mente, Hofmænds Dom sig tit forandred.
 End større Gaader dog Dit Hjærte trykked:
 Ej *Fortids* Forhæng blot Du vilde løfte,
 Du vilde se, om *Døden* os var lykket.
 Med os Du vilde Livets Veje drøfte,
 Vi det for Jordens Børn Forborgne kender,
 Du vilde færdes over Dybets Kløfter,
 De Elskte se, Forældre, Ungdoms Venner,
 Dem, Du var skilt vidt fra i Afskedsstunden,
 Og dem, hvis Haand Du holdt i Dine Hænder,

Se her al Jordens Forskel brat forsvunden,
 Se aabenbaret Sjælens, Livets Indre,
 I hans Lys, som har Døden overvunden!
 Det kan ej ske! Til Jordens Nød at lindre,
 Ej gavned det at skue Evigheden,
 Kun som i Natmullm Ordets Stjærner tindre.
 Men mellem os at færdes, smage *Freden*,
 Som nu har lagt sig over vore Minder,
 Det kan Du og Dit Følge naa heneden,
 Dertil vor Hjælp fra Gud beredt Du finder.
 Usynligt stille vil vi hos Dig være,
 Naar Mindets Stjærnenat for Dig oprinder.
Mer end Papirerne vi vil Dig lære
 Paa Vandringen ved vore Mindestene,
 Hvor Fædres Liv i os Du vilde ære.
 Hvad i vort Liv tit skiltes, at forene
 Vi lære her i Naadens lyse Sale:
 Sandhed og Kærlighed i Hjærter rene.
 Bethesdadammen, Skriften mon afmale,
 Er her med Engles sundhedsfyldte Kræfter,
 Og rensende til os lød Herrens Tale.
 Men Du, hvis Sjæl endnu ved Støvet hæfter,
 I kærlig Agt det tjerde Bud Du holde,
 Til Mindets Skrift kald da paa os herefter!

Saa drømte jeg. Jeg sad blandt Stene kolde,
 Hvor de sig forme til et Dobbeltsæde
 Med Vedbendstøtten mellem Goesers Skjolde.
 Fra den Dag af, naar Venner mon betræde
 Min Mindegang, i Flok hvad eller spredte,
 Jeg saa som Led dem i en Aandekæde.
 Af dem, hvem Herren hid iblandt os ledte,
 Var En, der straaled som et Perlesmykke
 I vore Havers Liv, hun *Emmy* hedte.
 Hun blomstred her i Venskabs stille Hygge,
 Af Blomsterne de Kranse vilde binde
 Til Huset, Lilis Brudgom skulde bygge.
 Fra hvor de Fugle fløj, et yndigt Minde
 De bragte med, i hendes Bog optegnet.
 I Livets Lys al Fremtids Frygt mon svinde.
 I Lykkens Solskin Smertes Taarer regned,
 Naar Jordens Sorgers Skyer fo'r over Himlen,
 Da Hjertets Jord blev blød, til Frugter egnet.

En Aften, Vandet spejled Stjernehimlen,
 Jeg sad i Mindegangen, de sig nærmed,
 Mens Fuglen sov, kun svagt slog Fiskestimlen,
 Der saa i Aanden jeg, mens rundt de sværmed,
 Om Livets Alvor og dets Skønhed talte,
 Guds Engel, som ung Emmys Sjæl beskærmed.
 Det Billed vist i manges Sind sig malte,
 I hendes skønne Blik det sig afspejled,
 Det mange hede Taarekilder svalte.
 Ti før en Jordens Søn til hende bejled,
 Til Livet hisset bag Bethesdaborgen
 Hin Engel havde hendes Sjæl beseglet.
 Først strømmed ud af Nattens Sluser Sorgen,
 Til Faders Bryst hun vilde op sig hældet,
 Men Moder vinked hende hjem en Morgen.
 Ved hendes Bortgang Taarestrommen væded,
 Den Englen svaled, akl men Livet blegned,
 Og Venners Mod og Faders Kraft blev ældet.
 Nu i vor Mindegang med Fred omhegnet
 For vore Børn skal hendes Minde lyse,
 Som hendes Engel i vor Sjæl det tegned.
 I Verdens Vinter vore Hjærter fryse,
 Fra hendes Hjem skal Varme til os strømme,
 Med Fader Vor i Pagt skal ej vi gysse.
 Men jeg vil tit i Mindegangen drømme
 Og bede hendes Engel mig ledsage,
 Naar jeg de gamle Fædre skal berømme.

»Kald da paa os herefter, naar fremdrage
 Du vil vort Minde ud af Fortids Skygger!«
 Saa lød den Røst, der svared paa min Klage.
 Nu vell jeg trygt paa Eders Løfter bygger.
 Her under Løvet kalder jeg Dig, Gamle,
 Hvis Navn de ældste Dokumenter smykker!
Kristoffer Jensen Krag, som vilde samle
 Saamange Dannemænd og Dannekvinder,
 De Ældste med, der maatte frem sig famle
 Til Kirkestævne, hvor Du Dem paaminder
 »Med Sandheds Ord« — vor *Præsteret* haandhæve!
 Er det vel, hvad Du mest nødvendigt finder?
 Den Gravskrift, som Din Eftermand mon væve,
 Den taler paa Latin om større Dyder,
 Som Herren af sin Hyrde mønne kræve.

Den Herre, som selv giver, hvad han byder,
Han kaldte Dig til her at reformere,
At rense Kirken for de gamle Lyder!
Bad Du om Kraft til Aander at regere?
Og Varme til at smelte haarde Hjerter?
Saa maned jeg med disse Ord og flere.
Løvtaget lystes op af Solblinkskærter,
Frem steg en Olding uden Plet og Rynke,
Hvis Ansigt lyste Fred i Livets Smerter.

Fra det 16de Aarhundrede.

At, Læser! Du nu ret maa kunne tyde
Den Oldings Tankegang, som her har Ordet,
To Ting jeg beder Dig at holde fast:
Først at han leved her i gamle Dage,
Fra femtenhundred' otte og halvtreds.
Han kendte godt Kong Kristian den Tredie,
Han fældte Taarer ved hans fromme Død.
Mens Frederik den Anden kriged, jaged,
Han ydmygt frygted Gud og æred Kongen.
De døde samme Aar, »hver af sin Aarsag«.
Men *dernæst* maa det huskes: som hans Rynker
Var glattet ud i hint Bethedas Vande,
Var og hans Røst forandret, mere mild,
Mer himmelsk Røsten lød, end mens han leved,
Hans Sjæl den samme var og dog forklaret,
Man mærked vel, at alting nyt var blevet.
Dog Livet hist han ej mig aabenbared,
Kun om hvad i Papirerne stod skrevet,
Paa mine Spørgsmaal tydeligt han svared.

Mit Eftermæle, ej jeg selv, tog han til Orde,
Er Dig bekendt af den latinske *Gravskrift*, som
Min kære Magdalenes Mand Hr. Jesper gjorde,
Han smurte lidt for tykt paa, Herrens egen Dom
Var ikke slet saa rosende. Mit Liv og Tale
Om Herrens Dyder var et ringe Vidnesbyrd.
Dog han som kærlig Søn mig vilde kærligt male,
Jeg under Frelsens Vinger hen for Dommen flyer.

Men da ej Nogen mer min Ligsten kunde tyde,
 Og kun de gamle *Dokumenter* var til Rest,
 Da maatte Efterverd'nens Dom helt modsat lyde:
 En »verdslig klog« jeg kaldtes, mer end Folk er flest!
 Om mit Bomærke lød de, Klip i Kvægets Øre,
 Om Præstemarken, min Anneksgaards Herlighed!
 Saa mente man, jeg havde Andet ej at gøre,
 Jeg var af Troens Præken bleven led og ked!

Sandt nok, at stor *Taalmodighed* behøvtes,
 For mig som for min brave Hjælper, Rasmus Degn,
 Naar tunge Sjæle skulde op fra Jorden løftes,
 »Som Bonden bie maa paa tidlig, sildig Regn«.
 Vi skulde i det Smaa, hvad Luther i det store
 Udøved: Kirken reformere, rense ud
 For Afgudsdyrkelsen ved vore Alterborde
 Og føre Hjerter hen til Kristus og til Gud.

Med Sognets Børn *min Degn* tog fat, naar Klokken ringed,
 Paa Katekismuslektien jeg de Voksne bød.
 Men han sang for, saa det i vore Øren klinged,
 Sled trofast for sin Degnerente, Æg og Brød.
 De Unge lærte brav han vore nye Sange:
 »Vi tro, vi alle tro paa Gud«, »Med Fryd og Fred«,
 »Nu bede vi den Helligaand« og andre mange,
 Som nedlagt var i Salmebogens Blomsterbed.

Min *Prækekunst* jeg havde fra vor store Lærer,
 Niels Hemmingsen, hvis Lærdom siden til vor Sorg
 Mistænktes for at være Kætteriens Bærer,
 Af dem, som værnede Evangeliets faste Borg.
 Som vore Bisper Sadolin og Peder Plade
 Og Taves Søn fra Birkend' rusted han en Hær
 Af Saamænd til at samle ind i Herrens Lade,
 Af Stridsmænd til at svinge Aandens, Ordets Sværd.

Mens *strænge Herrer* plaged mine Nabopræster,
 Hans Norby brugte Kirkens Loft og Gulv til Korn,
 I Gyrop var hans Bror, Hr. Jakob, Gaardens Fæster,
 Vi skulde ogsaa kende lidt til Jothams Torn,
 Af hvilken Ild udfo'r: To Bønder nedslog Manden!
 Men mens Hr. Hans og Anna Oldeland, hans Kvind,
 Forfulgte Kirke, Bisp og Præst med Slag og Banden,
 Mit Østrup Herskab her var af et bedre Sind.

Poul Skinkel faldt med mange brave danske Helte
 Ved Svarteraa, Fru Ide da ved Styret stod,
 Hun fremmed Troen, hvæved nye Kirketelte,
 Hun skænked Disk og Kalken skøn til Herrens Blod.
 Paa Hjadstrup Kirke Morten Skinkel maatte bøde
 Og svare til de Kirkeværgers Regnskabs Krav.
 Ak, før hans Moder i sit Hus i Staden døde,
 Ham Tiendeladen Forskud og Erstatning gav.

Jeg klined op fra ny *den gamle Præsterede*,
 Gik i min Gerning ud, mens Maren kogte Mad.
 Men hver Dags Gerning vi begyndte med at bede,
 Og Bedstemoder Cidzel vugged Barnet glad.
 I Allerup hun Mands og Sønnens Øjne lukked,
 Selv hun i Østrup Kirkegulv sig sænke lod.
 Men da jeg under Alderdommens Byrde sukked,
 Hr. Jesper blev en Søn mig og en Hjælper god.

Saa svandt den gamle bort, jeg sad hensunken
 I Bøn: lær Du mig, Herre, ham at ligne!
 Ved ydmyg Tjenen Kirken reformertes
 Blandt os, ej ved at herske over Hjorden!
 Nu Solen sluktes, Aftenklokken ringed,
 Og Fuglene sang deres Afskedskvad.
 Jeg gik min Vandring Mindegangen rundt,
 Snart paa Papirerne mit Natlys skinte.
 Jeg læste om **Hr. Jøsep Lauridsen**,
 Hvis Fader Jubellærer var i Espe,
 Hvis Farfar var en Fæstebonde brav,
 Som Hjærtet oplod for Reformationen.
 Jeg saa hans Underskrift »med egen Haand«.
 Hans Biskops gode Dom om Røst og Præken,
 Latinske Vers, dansk Byskraa han forfatted,
 En myndig, verdslig Mand mig syntes Provsten.

I to og fyrgetyve Aar, de første
 Af Kristian den Fjerdes Herskerdage,
 Ved Kilden Du betjente dem, som tørste,
 Men om Din Gerning, Dine Kaar, Din Klage,
 Mig lysted vel at høre Dig berette,
 Hvad selv af Fortids Skjul Du vil fremdrage.

Saa hviskede jeg, mens under Løvtag tætte
 Min Sjæl en Aftentimes Vandring endte
 Med hist sig i Betragtning at hensætte.
 Mit Øje bort fra Vandets Spejl sig vendte:
 En højærværdig Præstemand det skued,
 Hvis Røst jeg som Hr. Jespers straks erkendte.

Jeg var den første her af de *fødte Præsters* Rod,
 Reformationens Værk først i os blev Kød og Blod,
 Min Farfar var med to Præstesønner helt tilfreds,
 Med atten Børn min Fader af Børnebørn fik tres.

Med Flokken lærte jeg ABC og min Donat,
 Snart var Studenten færdig, til Præstedont parat,
 I Østrup Hjem med Hustru og Kald mig opladt blev;
 Min gode Svigerfader jeg snart hans Gravskrift skrev.

Af Bispebogen ved Du, at Maren Aftægt fik,
 Dog var hun hos os daglig, mens Sidsels Vugge gik.
 Hun lo og græd med Barnet og sukked ved sin Ten;
 Da Poul Skinkel og Fru Ide blev *huggede i Sten*.

Stor Højtid fejred vi, da den Sten var muret ind,
 Al Menigheden hørte bevæget dybt i Sind
 Min Tale om de Ord, som i Stenen skrevet stod:
 Om Herrens Helgens Død og om Riddersmandens Blod.

Vor Biskop, Jacob Madsen, besøgte os helt tit,
 At kende Kirkens Stand, at formane, gøre Sit.
 Det godt begyndte Liv skulde nu i faste Baner
 Indledes, blive kirkelig Skik og Folkets Vaner.

Men fremfor alt det gjaldt nu om den rene Lære,
 Dens Ros vor Kirke vandt først med Kristian den Fjerde,
 Den sunde Lærdoms rette Form var tilforn forsømt,
 Og mangen Sjæl med Uret af os til Helved dømt.

Morten Skinkel og skøn Cidtzal holdt Bryllup med
 stor Glans,
 Bispem dem vied, der var stort Gildeslag med Dans.
 Ved næste Høst kom Døden, og Taarestrømme flød,
 Cidtzal van Melen jordedes med Barn i sit Skød.

Holdt saa Fru Magdalene Hr. Hartvigs Indtog her,
 De fik ej Børn, de havde højlig Guldet kær.
 Da Flensborger Købmænd udskibed Mortens Korn,
 Blev Klintebjerg i Øjet paa Odense en Torn.

Ved Bispevisitatser blev jævnlig stiftet *Fred*,
 Om Stolestader stredes i Hjadstrup Menighed.
 Min Anneksgaardstjener voldte mig meget Bryderi,
 For Rettergangs Forargelse holdt jeg mig dog fri.

Det gjorde ej Hr. Knud Knudsen Seeblad, Norup Præst.
 En Kronebonde lyste han i Band, for hans Hest
 Kom ind i Præstens Rug. Bedre Naboskab vi finge
 I Østrup, hvor en »*Byskraa*« vi vedtog læst paa Tinge:

Om Oldermændens Gerning, som er at holde Fred
 Fra Pinsetid paa Marker og Hegn og Gærdeled,
 Med Tak og Lovsang at begynde i Gildehus,
 Blandt Brødre uden Vaaben tilgives en ærlig Rus.

For ublu Banden, Skændsmaal og Løgn i Gildeslag,
 Forsømmer nogen Messen den tredie Pinsedag,
 Vor Stolsbror kræver Bøder. Han gør og anden Gavn,
 Paa Bysens Kæp indtegnet han fører hver Mands Navn.

Hjemsøges En iblandt os af Sygdom, Ildebrand,
 Han ordner, kræver ind, hvad Hjælp vi yde kan.
 I Fred og kristent Samliv vor Egn saas trives smukt,
 De Store kun med Tjenerskab foragted Tugt.

Fra det 17de Aarhundrede.

Kristoffer Walkendorf, Rigshovmest'ren, tit vi saa
 Som *Gammel-Østrups* Herre. Saa kom Familien Daa.
 Skinkel skød Daa i Tvekamp i Kalmarkrigens Tid,
 »Daas Tjørn« i Brageland bær Navn af den blodig Strid.

Paa Vigelsø Oluf Bager drev sit Hestestod,
 Hans Herlighed forgik, hans Ø faldt i Kronens Lod.
 I Østrups tvende Gaarde nu Daas og Skinkels Enker
 Holdt paa med at spinde — Fogderne hjalp dem — de
 spandt Rænker.

Dønninger hist og her fra de Stores Krig til Trods,
 Stille og fredsælt Aarenes Bølger rulled for os
 Roser og Lillier blomstred, vor *Sidsel* sig folded ud,
 Før ret vi aned, oprandt den Dag, da hun stod Brud.

Den Medelfar og Kauslunde Præst, Mads Rybjergs Søn,
 Stiftsskriverens Hr. Niels fremførte smukt sin Bøn,
 Saa mødtes Frænder her i den gamle Præstegaard
 Og fejrede et Bryllup, der mindtes mange Aar.

Saa sad vi to tilbage, mens Aarene de randt.
 Vi farted vel til Børn og til Slægt; min Kraft dog
 svandt.

Min Broder Hanses Jørgen mig skulde hjælpe vel,
 Men han var kendt ved Hove, Bas i Kong Kristians
 Kapel.

Til Skibby blev han kaldet; min Nabopræst han blev.
 Min Broder Kristens Jakob fra Nyborg jeg forskrev.
 Han min *Medtjener* blev, for hvem jeg mit Kald oplod;
 Og han vil selv fortælle, hvad Skæbne han udstod.

Min Provstegernings Byrde Hr. Oluf i Lumby
 Sig paatog. I min Enkestand en Trøster ny
 Gav Gud mig i min ædle *Biskop Hans Michelsen*,
 Han mig besøgte tit, og jeg var hans Gæst igen.

Ej naaede jeg min Faders Aar, hans Engels Maal,
 Af Slægtens Lykke nok dog flød over i min Skaal,
 I Guds frygt mer og mer, indtil vi skiltes ad,
 Sig *Hjorden* flokked rundt om den rene Læres Mad.

For Tillys Horder Danmark Kong Kristian købte fri,
 Vi købte Kristne løs ud af tyrkisk Slaveri.
 Det vilde Tider var, helt glædeligt sov jeg ind,
 Bispen parentered, saa Taarer væded mangan Kind.

Du gik, Hr. Jesper! Mildt og fromt Du talte!
 Jeg mærked, *Dommen*, som jeg havde fældet,
 Mens kun Din Skrift jeg mønstred, var forkert.
 Saa gaar det ofte her i Dødens Skygger,
 Imellem Menneskenes løse Dommel

Tit Verden dømmet det, som er vor Hæder!
 Du, som os kendte, sletted vore Synder,
 I Lammets Blod aftvættes vore Klæder.
 Dit Riges Fred med: dømmet ej! begynder.
 Ej mere dømmende jeg da vil granske,
 Mens til det næste Møde jeg mig skynder.
 Vel er uvidende jeg ikke ganske
 Om **Jakob Kristensen, Hr. Akthon** nævnet,
 Om Slægter af hans Slægt bekendt blandt Danske,
 Dog hvis Pontoppidaner frem jeg stævned,
 Akthoniusser og Lakoppidaner,
 Om Dig de tav, paa mig som gal sig hævned.
 Forgæves sporer jeg paa mine Baner,
 I Kirkens Regnskabsbog, i Bispens Skrifter;
 Dit Navn vel, ej Din Livsdaad jeg fremmaner.
 Historiens Bog er hullet, fuld af Rifter.
 Fortæl Du selv, jeg beder, om Dit Levned!
 Tys, hør! I Hængeaskens Løv det vifter!
 »Tak!« lød en livlig Røst, »at Du mig stævned!
 Jeg ønsker heller ej, mit Liv skal glemmes,
 Tag saa min Hjælp til det, Du selv ej evned!«

Jeg tit havde leget som Barn
 I Farbroders Præstebo.
 Hr. Oluf Andersens *Karen*
 Havde styrret min Hjärtero.

I Nyborg som *Rector scholæ*
 Jeg tænkte, det var vel en Drøm;
 Men ak, under Præstekjole,
 Jeg atter om Hjærtet blev øm.

To Aar jeg i Stilhed sukked
 For Lumbyprovstens Skat,
 Til jeg fik ham indelukket
 Med vor Provst og Bisp en Nat.

Saa smelted hans strænge Hjärte,
 Et Aar kun at staa paa Vagt!
 Ved høstlige Bryllupskærte
 Da Bispen signed vor Pagt.

Som Præst jeg styrede Hjorden,
 Min Farbror gav kloge Raad,
 Han glædtes ved Tingenes Orden
 Og *Børnenes* Smil og Graad.

I Gamlingens Levedage
 Vi frygted en Heks i vor Skov,
 Til de Smaa havde smagt hendes Kage
 Og gav den ypperligt Lov.

Da Hr. Jesper stedtes til Hvile,
 Holdt Bispen en Tale skøn,
 Han bød mig derefter stille:
 Ham at ligne i Daad og i Løn.

I vor Skov sig Egene brede,
 Mens Smaakrattet vokser op,
 Mig Gud gav i lave Rede
 Med Smaabørn at juble i Trop.

Fem *Jordløse* Præstebrødre,
 Tre Brude fra Akthonbyen,
 Vi bleve Fædre og Mødre
 Til Gejstligheden paa Fyen!

Ej mindre kunde det være,
 Saa spøjte tit min Far,
 Kong Kristian den Fjerde
 Til hans Bryllup i Fuglsvig var.

Vor Henning i Odense knejste
 Med Skolens Rektorhat,
 Med Biskoppens Søn han rejste,
 Vi Brødre blev skrevne i Skat.

Hans Mikkelsen for sine Stifter
 Var vældig Styrismand,
 Mens *Resens* og *Brochmands* Skrifter
 Vejvisere var for vor Stand.

Nu Bibelhistoriens Krige
 Som Spejl blev draget frem:
 Til Kamp mod Mørkets Rige,
 Fremad mod det himmelske Hjem!

Gideons *Krig* at føre
 Var Svenskerkongens Haab!
 Krigslarmen, vi fik at høre,
 Gjalded som Vilddyrs Raab.

I Kampleg for Himmelfreden
 Gerne jeg øved de Smaa,
 Tog Bud med til Evigheden,
 Da jeg paa min Sorteseng laa!

Jeg mindes her, hvad blandt de gamle Døde
 Jeg havde nær forglemt: at Mindegangen
 Var Tumbleplads for *vore Børn*, I søde!
 Hvor har jeg ofte lyttet glad til Klängen
 Af Eders Stemmer, naar Klapop I leged,
 Og Lillemanden holdt den Store fangen.
 I Gaarden ej, men her var Eders Eget:
 En Dam, hvis Rigdom Andre ej benytted,
 I sopped, baded selv, naar Solen steged,
 I til Karudsefangst Jer Snører knytted,
 En Ø til Ællinger bestemt I danned
 Af Ris og Stene, Jord med Pinde støttet.
 Naar Vint'rens Frost til Is omskabte Vandet,
 Fra Hørrebanen, Skøjter, Ispigslæder
 Lød op mod Gaarden Skrig med Jubel blandet.
 Men Mindekysten selv har sine Glæder:
 At skære Fløjter, blæse, Piske samle,
 Bestige Pælen ved de to Stensæder.
 At læse Navnene paa disse Gamle
 Nok morsomt var, men kedeligt i Længden,
 Den Spas snart for Jer Unge vilde vandle.
 Ak, Læser! er som Børnene ej Mængden
 Af Læsere? De snart faar nok af Bogen,
 Den morer ej, som De sig havde tænkt den.
 Blandt dem mig fulgte hertil næppe nogen,
 De sove nu paa deres grønne Øre,
 Vi sidder ene to i Arnekrogen.
 End gennem Slægter frem jeg maa Dig føre,
 Som de tre andre jeg den næste maner,
 Og vi vil sammen paa hans Tale høre.

Jeg **Knud Pedersen Gaas** til den gamle Gaard
 Førte Lykken med mig fra Ungdommens Vaar,

Tiderne var onde; men Aandens Guld
Strøet var og spired i Slægtens bløde Muld.

Hundred Studenter paa Regensen holdt Vagt.
Runde Taarn stod og paa Stjernerne gav Agt,
Børsen udbredte vor Handels og Søfarts Navn,
Ulkene vinked Nyboder til Hjemmets Havn.

Dok, Arsenal fik vor Krigsmagt. Herligt vor Drot
Boede her eller der i sit blomstrende Slot!
Alting nyt for den undrende Yngling staar,
Aldrig vist gamle Kong Kristians Minde forgaar.

Krigslykken sveg. Forgæves han bragte tilsidst
Øjet som Offer, Dannemarks Runer var rist!
Værre det blev under Fredrik. Men Østrup blev glemmt,
Lunt i en Atkrog af Verden, godt sad vi gemt.

Født af Odense Købmands- og Præsteblood
Højt i Bisp Hans Mikkelsens Gunst jeg stod.
Korup Præst først mig kaldte til Medhjælp ved Brev,
Kirsten Hansdatter der mit Livs Medhjælp blev. .

Østrup *Præstegaard* havde fra gammel Tid Ry
For veldyrkede Tofter, godt Fællesskab i By,
Hr. Kristoffer, Hr. Jesper forstod Kaldets Tarv,
Ogsaa den rene Tro jeg fra dem tog i Arv.

Tidens Tand dog haardt gnaved paa Lade og Lo,
Blæsten om Ørerne sused paa Hest og paa Ko.
End værre farne dog Adelsgaardene var,
Skøtte sig selv dem Foged og Herskab la'r.

Krigens Rædsler med Krigens Synd straffed Gud,
Pønitentse vi præked paa Kongens Bud,
Bede- og Faste-Onsdage da kom i Gang,
Last og Skam dog trods dem rundt om gik i Svang.

Adelen spille paa den Tid et farligt Spil,
Fædrenes Land for Højhed og Magt sattes til.
Kronen de haabed ta' hjem som sidste Stik,
Narredes dog, da den tilfaldt Kong Frederik.

Gaarde i Hjadstrup solgtes og sattes i Pant,
Kronen med Vigelsø Odenses Bistand vandt.

Østrupgaard tilhørte Søstrene Ahlefeldt
Af den Slægt, som i Krigen gav Danmark sin Helt.

Barbaras Husbond von Rathlou ved Døden gik af,
Hun og Frøknerne Søstéren Skøde gav,
Fräulein von Mette ved Klogskab og Forstand
Frelste fra Plyndring sin Gaard og Østrups Land.

Svensken og Polakken husered vidt og bredt,
Hr. Jørgen i Skeby blev plyndret og ilde tilredt,
Hans Hr. Søn blev kneblet og i Skruestik
Tommelfingrene ynkelig knuste fik.

Ahlefeldtnavnet holdt Tyskerne godt i Skak,
Brandenburgerne og det polske Pak,
Selv hun forstod at te sig med Svensken fin,
Der holdtes skønne Tafler med Prat og med Vin.

Mens en Ahlefeldt Svensken ved Nyborg slog,
Lieutenant Kristoffer von Korff Østrupgaard indtog,
Alle med den Erobring var vel tilfreds,
Bruden, jeg uværdig vied, var nær de halvtreds.

Nu vi paa Gaarden *ny Lader* sig rejse saa,
Gammelt Tømmer til billig Pris var at faa,
Den Lade jeg da bygte til Slægters Gavn,
Hvor end staar skaaret mit og min Kirstens Navn.

Nybygning større paa Danmarks gamle Hus
Rejste *Kong Fredrik*, da det saa nær laa i Grus.
En være Hersker i Statens og Fædrenes Arv!
Erkebisp Svane kendte vel Kirkens Tarv.

Enevoldsmagtens Sol skjultes snart af sin Sky,
Højhedsvanvid yngled hos Adelen ny,
Farligst vor Griffenfeldt i Svindelen ind
Reves, styrted i Dybet fra Højhedens Tind.

Ogsaa mig, da i Skeby til *Provst* jeg blev kaaret,
Pavetanker i Tidens Aand tit har daaret.
Stort det mig tyktes ved Kirkens Styr at staa,
Højere op jeg tænkte, min Peder skulde naa.

Danmark og Norge havde af Gaaser en Snes,
Derfor vort Navn jeg forvandlede fra Gaas til *Goös*

Daarlig Anledning til Spot jeg dermed gav
Over stakkels Peder og mig selv i min Grav.

Ja, ej Goës, Goosnavnet skulde siden
Højt over Kirkens Styr Historien riste,
Det blomstred tvende Sekler frem i Tiden!
Men hvi betroede Du mig dette sidste?
Saa spurgte jeg, da Ingen kunde svare,
Kun idel Godt jeg ellers om Dig vidste!
Dog jeg forstaar, jeg skulde selv forklare,
Hvorfor Din Synd Du vilde for mig skrifte:
Jeg for *Ærgerrighed* mig skulde vare,
Dens Orm i Hjærtet tit mon Ufred stifte,
Som Arv dens Fare bliver ikke mindre,
Naar jeg til mine Børn den monne skifte.
En Tanke dog det Ormebid mon lindre:
Din Søn, Hr. Peder, arved ej hint Onde,
Ærgerrighed hans Fred ej skulde hindre.
Saavidt jeg kender ham, hans aabne Vunde
Var snarest vel for lidt af Herskertanken,
Som Præsten ofte ligned sin Tids Bonde.
Maaske i een Synds Spor en anden vanker
Af modsat Art i Arven? Det skal kendes
Bag Forhænget, hvor I har kastet Anker.
Men sikkert mente Du, at Ondt afvendes
For vore Børn, naar Bøn og Arbejd følges,
Da gode Engle dem fra Himlen sendes,
Af gode Magter deres Vej ombølges,
At Ormens Gift maa ud af Arven drives,
Og Faren ej af Mørkets Aander dølges.

Men nu velan! fra hvor der læses, skrives,
Til Dig, Hr. **Peder Knudsen Goos!** jeg kommer.
Tilgiv mig, at Du af Din Fred ud rives!
Tal gammelt med mig fra Din Vaar og Sommer,
Før med Aarhundredet den brat fik Ende.
Og Vinterstormen atsved Dit Livs Blommer.
Jeg Eders Drøm og Daad begærer kende,
Ej blot for mig en Blomsterkost at plukke,
Mod Maalet hjælp mig, Gamle, Kursen vendel

Blandt alle Præsterne forud og efter
 Er jeg den, der mest har prøvet mine Kræfter
 I *den gamle Rede*, har grædt og har sunget
 I Have og Skov, omkring Dammen har sprunget,
 Og atter har baaret den sværeste Byrde
 For den, der i Kirken blev kaldet til Hyrde.
 Fra lille mig Lykken imøde straaled,
 I min Manddoms Kraft blev jeg rørt paa Maalet.

Ved Skole og Studium frem jeg mig skyndte,
 Hos Fader min Præstegerning begyndte.
 En *Kirkebog* sirligt at føre jeg stræved,
 Som Bisp Hr. Niels Bang bestemt havde krævet,
 Af den mange Slægters Skæbner Du kender,
 For alle sig Lykken tit underlig vender,
 De Fødte og Døde staar Side om Side,
 Men bagi Du finder Trolovede, Viede.

Den første Mand, jeg vied til Graven,
 Da Hr. Kingo mig havde viet til Kraven,
 Var *Mette von Ahlefeldts* Ægteherre,
 Livsarvinger havde de ej desværre.
 For Fru Sidsel Grubbe, Hofmesterinden,
 Hun indkræved Konge- og Kirketienden,
 For Bønderne bad dog den gamle Frue,
 Hun gjorde nødig Fortræd mod en Flue.

Hr. Hjort i Uggerslev ægted min Søster,
 Hos hende tit mine Gamle sig trøster.
 Først da Hr. Knud sine Øjne lukked,
 Jeg ægted den *Brud*, for hvem jeg havde sukket.
 Fra Korup jeg hentede min Sidsel Katrine,
 Med Øjne straalende, Hænder fine.
 Vi fartede gerne til Skeby, Kjørup,
 Til Lunds i Norup, og Cort i Frørup.

Det vigtigste Hverv, os Hr. Kingo paalagde,
 Var *det ny Ritual*. Som Hr. Bispen sagde:
 Det gik ej an, vi Præster gik i Taagen,
 Nu gjaldt det nøjagtig at følge Bogen:
 Formane Mødre før Barnets Tilblivelse,
 Ved Daaben iagttage Djævlens Udbrivelse,
 Bandsætte dem, som Forargelser stifte,
 Syndere tvinge til aabenbar Skrifte.

Omgaas de Plagede, Djævlebesatte,
 Anfægtede lære nyt Mod at fatte,
 Misdædere følge til Galge og Stejle,
 Ej Angerens Vej til Gud de forfejle!
 Om Jordemødrenes Hverv og Virken,
 Om Barselkvindernes Gang til Kirken,
 Om Daab og Nadver, Hjemmet og Graven.
 Paa vor Sti Ritualet er Hyrdestaven.

Ukendt dog med Bjergenes Vilddyr og Vætten
 Vi Hyrder vogted vor Hjord her *paa Sletten*.
 Vore Vævere, Skrædere, Hjulmænd og Smede,
 Blandt Bønderne Sans for Husflid udbrede.
 Urtegaardsmanden dem lærte at plante,
 De Korffer paa Gaarden hos deres Tante
 Og Fru Sidsel, som nu blev Hr. Wettbergs Kvinde,
 Var Kristne, som ej havde Ondt i Sinde.

Den værste Fare for Sognets Sæder
 Kom her og i Hjadstrup som andre Steder,
 Fra *Ryttergaarde*, hvor arme Fæst're
 Maa modta' baade Quartier- og Ritmestre,
 Løitnanter, Sergenter. Trompetre, mest tyske,
 Tit baade letfærdige Folk og bryske.
 Til Lykke var dog de Fleste gifte,
 Deres Kvinder dem hindred i Ondt at stifte.

Paa *Kappedrop* sad Birthe Markdan til Huse,
 Og efter hende Fru Helvig Kruse.
 For at Gaarden skulde til Hovedgaard hæves,
 Procederede Birthe længe forgæves.
 For deres Piger de stifted Partier,
 Til Oldelands Anna Sofie som Frier
 En Ritmester Holst udsaa de gamle
 Blandt dem, de om deres Bord mon samle.

For Vikelsøs *Tiende* og *Offer* narret
 Jeg blev, da med Uldriksholm Øen blev parret.
 Da Gammel-Østrup til Nislegaard lagdes,
 Af Hr. Sehested alt i god Orden bragtes.
 Men af Bøndernes Bier, Grise, Føl, Kalve,
 Og Boghvede, Ærter jeg knap fik det Halve.
 Til Paaske mig Brød og Æg blev leveret,
 Til Julen Gæs, som alt specificeret.

Under Skovens Ege *Køerne* græssed,
 Mens to Mil borte vi Brændsel læssed,
 En Mand skulde ej blive synderlig holden,
 Til Grisene mangled vi ganske Olden,
 De med Kalve og Lam paa de spredte Marker
 Og med Gæssene rundt mellem Hegnene sparker.
 Vistnok Piger og Karle gjorde der' Bedste,
 Men til fire Køer holdt vi fire Heste!

Anno fir' og halvfems havde gamle Fru Mette
 Udstridt i Kampen mod Dødens Jætte,
 Paaskeaften derefter han overminded
 Hr. Oberst *von Wettberg* berømt vidt i Landet,
 »Uddelig delte han Lod dog med Vrimlen,
 Han kriged paa Jord, triumfered i Himlen«,
 Den Indskrift hans Kiste med Fanen mon bære.
 Jesper Degn støbte otte Voksllys til hans Ære!

To Dreng min Sidsel Katrine mig skænked,
 Da Niels blev født, alt mig Sygdom lænked.
 Min Præstegerning var plat umulig,
 Peder Ørslev blev mig en *Hjælper* duelig.
 Men ham snart Hr. Kingo til Aasum kalded,
 Hans Valg for mig paa Hr. Niels var faldet.
 Ak! femten Aar som min Medhjælp han vented,
 Før hjem fra Hustru og Kald jeg blev hentet.

Du havde, synes mig, saa lidt af Præget,
 Som hint Bethesdas Vande skulde give
 Den Sjæl, som Himlens Kræfter vederkæged,
 Hvis Maal i Himlen er, mer himmelsk blive!
 Som helbredt, rensed nu for Støvet's Vaande,
 Hvor kan den store Læge Dig udskrive?
Tilfredshed nok Din Tale monne aande,
 En stakkels Lazarus var her Du bleven,
 Dit Liv var længe som en halvslukt Taande.
 Det var forandret alt, som han indskreven
 Til Bords hos Abraham Du syntes være,
 Af Mindet selv Din bitre Nød udreven.
 Men lidt om Sydens Nød jeg vilde lære
 Af Dig, hvis Fejl mig falder let i Øjne,
 Saa jeg har ondt ved Dig at give Ære.
 Du skulde Livet for de andre højne,
 Med Troens, Haabets, Kærlighedens Tale

Til Helligdage deres Dage søgne
 Opløfte fra de lave Slettedale,
 Din Sjæl mig syntes selv til Støvet lænket,
 En Synd især jeg havde tænkt Dig male,
 Sort, mørk, om end med Herrens Blod bestænket:
 En Modersynd til mange skjulte Synder,
 Som mange Sjæles Liv har bittert krænket.
 Her paa vor Egn med Dig den Skik begynder:
 For Eftermanden *Viv og Kald* oplade,
 Den Uskik hurtigt bredte sig blandt Bønder.
 Dens Følger kendes i de mørke Blade
 Af Præste-Krøniken. Rent Mel i Posen
 Hos dem, der Folk med Ordets Brød skal made!
 Tilgiv mig, kære Mand! Til Skænd blev Rosen,
 Jeg vilde rost Dig med, som Stenen viser,
 Din Dom jeg fælder her ved Lampens Osen.
 Et er jo, at vi Herrens Naade priser
 For evig Fred, et Andet Eftermælet.
 Det sidste vi for hint med Fryd forliser.
 Vel har Stenmindesmærket jeg nedpælet
 Om Goesers Navn, men Sandhed maa jeg følge
 Og vil ej have mine Tanker fjælet.
 Det ny Aarhundreds Tidsaand mon frembølge,
 Dens Løgn og Farer let var overvundne,
 Hvis ej det gamle havde Synd at dølge.

Min Mindegang er jo saaledes sat:
 Først staar Kristoffer Jensens Sten blandt Graner,
 Og Hybenroser pryde smukt hans Egn,
 Saa kommer Jesper Lauridsen blandt Rønne,
 Ved Hængeasken Akthon har faaet Plads
 Med Bænk til Sæde tæt ved Barneøen.
 Saa efter Pil, hvor Bjørnekloen gror,
 En Enebær og podede Hvidtjørne.
 Her over Dammen er det første Udblik,
 Her *Monumentet* staar: to Jættesæder,
 Bag dem med Stentrin Pælen med dens Skrift:
 Aar attenhundrede en og halvfems
 (Den Vaar, da Inge ægted Kauslundpræsten),
 Og vendt mod hver sin Side to Goesstene,
 Alt overvokset smukt med Vinka, Vedbend,
 Kastanier fire og en Bøg i Vækst,
 Træsæder smaa, hvor der er holdt Konvent:
 Saa følger brat imellem slanke Popler

En Baadevig, som skiller tvende Sekler,
 Hvorover da en Planke stærk slaar Bro.
 Der mellem Graner dybt, hvor vi skar Ler,
 Da vi afstivede de gamle Vægge,
 Og mellem Birke, El og Sorttjørnskrat
 Har Mindegangen dybest Skumring,
 Naar Aftnens Skygger hæve sig fra Jord.
 Der hændtes mig, hvad nu jeg skal berette:
     Jeg sad med Sjælen fyldt af hine Domme,
     Som for mit Skøn mon Goeses Minde plette,
 Da saa jeg Arm i Arm imod mig komme
     Goes, Hr. **Niels Jensen Faaborg** var den anden.
     Vi hilste, og da Hilsenen var omme,
 Tog Goes nu til sit Sprog. Vi kender Manden.

Du har Uret! Din Tid har Uskikke mange,
 For Ondt at øve er den ikke bange,
 I hver Tids Skikke Fristelser findes,
 I Kampen Samfund med Herren maa vindes!
 Vi troede saa sikkert, jeg laa for Døden,
 De stred og angred, betalte Bøden,
 Gud Herrens Domme er bedre end vore.
 Farvel! nu min kære Hr. Niels ta'r til Orde.

»Følg mig!« saa bad Hr. Niels, og rundt vi vandred,
     Mens Dammen spejlte Himlens Aftenrøde,
     Og Farve med dens Skyers Guld forandred,
 Og alle Fugle slog med Toner søde,
     Droslen sin Trille, fjerne Gøg slog Takten,
     Fra Skoven Nattergalens Kluk de bløde
 Tog efterhaanden fra de andre Magten,
     Til Natten selv sit Stjernetæppe bredte
     Mens vi gik stille rundt paa Mindevagten.

Fra det 18de Aarhundrede.

 it første Opsving i Livets Sol
 Fra Skolebænk til Kathederstol
 Havde glædet min Moder saare.
 Men større blev Glæden, da *Kingo* engang
 Min Haandskrift saa og hørte min Sang
 Og mig til sin Hjælper mon kaare.

Det lærte jeg at den Aandens Mand,
 At Storhed er dyr i Danmarks Land,
 Tit maatte hans Hjærte bløde.
 Blandt Frænder og Fjender hans Salmøbog
 Blev hudeflettet og kastet i Krog
 Og døvet dens Toner søde.

I Tonernes Rige han øved min Aand,
 Han viste mig Vej til med kyndig Haand
 Hans Sange paa Noder udsætte,
 Og til Kirkens Højtid at yde min Skærv,
 Da med Gradualet han gav mig det Hverv
 Gudstjenesten lede og rette.

Saa vied han mig til Tjenesten her,
 Selv sejled han snart fra Verdens Skær
 Til de himmelske Toners Strande.
 Men jeg skulde styre for Peder Gaas
 Som Arving til *Hustru og Kald* min Kaas
 Gennem Tidernes Farevande.

Det var en Uskik. Aar randt efter Aar,
 Og graanet var allerede vort Haar,
 Da vi skulde Livet begynde.
 Goës, en Bedrager, os syntes han,
 Vi skulde hjælpe den slagne Mand,
 Vi fristedes tit til at synde.

I Anger og Kamp dog Aarene randt,
 Vi stred og trygled og Sejer vandt,
 Med Fred os hilste den Gamle.
 Jeg Syndere straffed med Kirkens Tugt,
 Men kendte det svært med mig selv at faa Bugt
 Under Naadens Vinger at samle.

Da Dagen sig nærmed, vi skulde vies,
 Guds Time oprandt med Tugtens Ris,
 Min Sidsel Katrine blev ringe.
 Til *Bryllupsfærd* manges hæderlig Gæst
 Var kommen langvejs fra Øst og Vest,
 Til Ligfærd Klokkerne klinge.

Dog Lykken oprandt af dybeste Nat,
 Hans Ériksens Anne med mig tog fat,
 En trofast Præstekvinde,
 Min Moder Ursulas store Trøst,
 Og snart en Datter ved hendes Bryst
 Opnævntes Sidsel Katrinne.

Vidt hørtes dengang om *Krig* og *Vold*,
 Om Svenskerkongen og Tordenskjold,
 Selv her var ej Rum for Freden.
 De Bladstrup og Kappendrup Ryttere skød
 Og fægted, Gærder og Hegn nedbrød,
 Og Smaabørn kom der i Reden.

Og viden de drog til Pommerland,
 Hvor Vikingekongen da holdt Stand,
 Vidt var han fløjet om Jorden.
 Da Dansken tilsidst med Stralsund fik Bugt,
 Var Ørnen fløjet sin stolteste Flugt,
 Det meldte Kartovernes Torden.

Af Æventyrlivet han ej blev mæt,
 Hans Folk dog som vort var af Krigen træt,
 Før han for Frederiksten segned.
 Blandt Krigsmænd, som hjem var slupne vel
 I Sale og Borgestuer ved Kvæld
 Med Sagn og Skrøner det regned.

Paa den Tid Fru Sidsel aksled sit Skrud,
 Da Hylleborg hos *Oberst Frölich* stod Brud.
 Snart bød hun Farvel til al Sorgen.
 Med Fryd de holdt Hof her godt et Par Aar,
 Saa Kursen for dem ad Trondhjem staar,
 Madtz Peitersen raa'r nu for Borgen.

Min Sjæl var mat, min Ungdoms Sang
 Var tystnet. End hørtes vel Spil og Klang,
 Men det var Krigssang med Trommer.

Trods fredeligt Hjem og Hustru god
Uroligt, halvt størknet randt mit Blod,
Dyb Vemod mit Hjærte rummer.

En Længsel ulmed mod større Daad
End blot at forkynde Herrens Raad
For disse fattige Sjæle.
Hr. Alexander i Skeby lo, .
Naar jeg gad hos Hans Egede bo,
Eller og i de fire Fjæle.

Den Ild blussed op i Flamme lys,
Da Børnekopperne fyldte med Gys
Unges og Gamles Hjærter.
Med Glæde jeg hilste et Kongeord,
Som bød en ny Foranstaltning stor
Til Lindring af Fattiges Smerter.

Som *Præstens Medhjælper* fire Mand
Af hvert Sogn skulde ta' fat med Forstand
Og ordne »de Fattiges Væsen«.
Et Menighedsværk fra Apostlenes Tid
Vi skulde bringe paa Fode med Flid,
Forsømt for Beden og Læsen!

Min »Regnskabsbog« Du kender og véd,
Jeg glad tog fat og gav god Besked
Min Søn, den unge Hr. Meyer.
Saa døde min Hustru en salig Død,
Og snart efter endtes min Fattigmands-Nød,
Nu Himmerigs Fred jeg ejer!

Farvel, *Hr. Niels!* Den Bog og Kirkebogen,
Hvoraf Du sagde, jeg Dig sikkert kendte,
Har tit ved Lampens Skin min Sjæl holdt vaagen,
Men hvordan jeg dem drejede og vendte,
Dit Levnets Bølgegang mig Mørket skjulte,
Først paa vor Nattefart sig Fyret tændte,
Nu jeg med Glæde Dig til Havnen fulgte.
Vel gad jeg spurgt Dig ud om hundred *Gaader*,
Hvis Svar sig mellem Bogens Linier dulgte.
For hvad I tale vil, dog ej jeg raader.
Fra nu af min Histories Kilder strømme,
At jeg i Strømmen drukner, lidt kun baader.

Vel mig, I holde selv min Hest i Tømme
 I Fædre, Brødre! paa min Digterbane,
 Og dog I nægte mig ej frit at drømme.
 Fremfor Jer Brødre! gad nu nok jeg mane
 Det 18de Aarhundreds *Præstekvinder*
 Helt ned til Skeby-Dreyers Kristiane,
 Om hvem vor Genbogaard i Navnet minder.
 Dig Anna Rasch Hr. Faaborgs med Din Datter,
 Sidsel Katrine, der, da Du forsvinder,
 Som Madam Meyer fast om Roret fatter,
 Mens Karen Faaborg, Lisbet, Leonore,
 Hr. Meyers Søstre, hjælpe til, og atter
 De Meyerdøtre, som, da de blev store,
 Johanne, Hylleborg og Nikoline,
 Anna, tilsammen Sognet Ære gjorde,
 De simple ikke mindre end de fine,
 Med at I deres *Børn til Daaben* bare!
 Hver Slægt jo plejer ellers bære sine!
 Jeg vide gad, om I Gudmødre vare
 I Sandhed for de smaa, om nu I mene,
 Den Skik var god? Hvad vilde I mon svare?
 Hvorfor blev det ej Skik i Tider sene,
 Hvis denne Skik i Sandhed var at ære?
 Vi Præster nu ejheller er ladt ene!
 En trofast Viv mig hjalp, to Døtre kære,
 For dem jeg gerne vilde jer fremføre,
 Jeg skulde lade Eders Navne skære
 I Mindstene for Jer Dom at høre!
 I svare ej! Velan da, nu jeg beder.
 Saa laaner mig i Løndom Eders Øre.

Nu om min *Lili* jeg fortæller Eder,
 Da hun som Brud forlader Præstegaarden,
 En Skolemand nu hende Hjem bereder.
 Vel er i Aarhus hun til Daaben baaren,
 I sine Børnesko dog her hun spanked,
 Og her er hendes fleste Klæder skaaren.
 Fra selv som Barn hun Børn omkring sig sanked,
 Hun var en Hjælperske i Børnelegen;
 De vidste, naar hun kom, Godtgodt der vanked,
 Og Strømper, Uldtøj hun med Umag megen
 Til Smaafolk strikked og i Posen gemte,
 Med andres Hjælp hun øged snildt sin egen.
 Med sine Raad nøjagtig hun bestemte,

Hvem og hvordan de hver Ting skulde bruge.
 Da hun blev stor, sit Kald hun ej forglemte:
 For Travlhed tit hun Maden maatte sluge.
 Hun blev de trende Drenges Hovedsøster;
 Kun kort hun med vor Inge havde Uge,
 Hoffmeyer hende tog. Lili vor Trøster
 Nu blev for Skole-Børnehusets Plage,
 Hun læged vore Drenges glade Røster,
 Hun muntred Bedstefaders gamle Dage,
 Og nye Mosterpligter hende kaldte,
 Men Fader, Moder skrev: Kom nu tilbage!
 Ej vi alene Savnets Dage talte,
 Blandt Fattige hun skulde Venners Huse
 Og Børn med Raad og Daad bese, forvalte!
 Og alt imens mon Livets Storme suse,
 I Ildens Flamme Sjælens Guld skal prøves,
 Som Æolsharpen Hjærtets Strænge bruse.
 I Lybæk for i Fred i Sprog at øves
 Hun søgte Ly, da Pesten Hamborg hærged!
 I Slægtens Sorg nu hendes Hjælp behøves,
 I nedbrudt Hjem hun Børneflokken værged!
 Godt vi fik nydt lidt Holsterlands Idyller,
 Og med sin Emmy hun til Romsø færged.
 Skøn Emmys Billed Dødens Nat tilhyller;
 Men Lilis Stjerne gennem Natten blinker
 Til Ungersvenden midt i Stadens Mylder.
 En Brud, som ej sin Sjæl, ej Kinden sminker,
 Hans Længsel søger, hun staar for hans Tanke,
 Hans Elskov hendes Sjæl til nyt Liv vinker.
 Snart Julebryllup deres Slægt mon sanke,
 Søkende juble, Far og Mor dem signe,
 Mens for det ny Liv deres Hjærter banke.
 Altid sig selv skal Barnehjertet ligne!
 Her ender første Del af Lilis Saga.

I Præstelivet, som det her sig formed
 Og mangan Steds i forrige Aarhundred,
 Var Fred og Læ, mens det derude stormed.
 Men da Kartoverne ej mere dundred,
 Paa Fredensborg *den lange Fred* var sluttet,
 Ny Slægter Fædres Kampe vel beundred,
 Af nye Kræfter Livet rundtom struttet,
 Holberg, Hans Egede brød nye Baner,
 For Livets Daad dog Slægten stod betuttet,

Forskræmt den færdes i de gamle Vaner,
 For Fattige, for Skolen og for Kirken
 Ny Mænd forgæves den til Arbejd maner.
 Det længe bli'r ved overfladisk Virken
 Af tyske Pædagoger, Pietister
 Tysk Adel, Dronninger. Som Tyv med Dirken
 Indbryder Struensee og Hovedet mister.
 Da først ses Slægtens Livskraft frem at bryde,
 Ej blot en enkelt Eg nu Livet frister,
 Men rundtom Slægtens Træer kraftigt skyde.
 Saa Præsterækken her bær Tidens Mærke:
 To lave Stammer ringe Frugter yde;
 Men de afløses af to Kæmpeklærke,
 Hvis Liv og Daad et helt Aarhundred fylder,
 Ej blot fordi de var af Helbred stærke.

Af hin Tids Mænd vi med Beundring hylder
 I Kirken fremfor alle *Brorsons* Minde,
 Hver Kristen Tak af fulde Sjæl ham skylder,
 Han lærte Børnene Guds Vej at finde.
 Han Stalden smykkede med Lysets Tanker,
 Om Krybben yndigst Rosenkrans fik vinde.
 Han Pilgrimsskarer gennem Slægter sanker
 Til Valfartsgaugen gennem Fare, Trængsel,
 Blandt Engle dog, med Jesus frem den vanker.
 Et Korstog nyt, opfyldt af hellig Længsel
 Ved hans »Gud vil det«, atter sig frembyder,
 Frem kalder mangan Sjæl af Mørkets Fængsel.
 Et Tonevæld af helligt Vemod lyder
 Til Verdensflugt, men og til Kamp mod Verden,
 Den blodbestenkte Fane Mod indgyder.
 Naar Livets Strid er endt, dets travle Færden,
 Blandt dem, »som slap saa vel herfra«, vi hvile,
 Da spørges ej om skjulte Havn: hvor er den?
 Hvor maa Du, Brorson! hisset saligt smile,
 Naar Du Din Sang, af Ætrems Bølger baaren,
 Ser for Guds Trone hver Dag frem at ile,
 Nyfødt i Hjærtet under Længselstaaren,
 I tusind Sjæle rundt i Fædrelandet,
 I Alderdommens Sne og Ungdomsvaaren.
 Alt Jordens eget Værk som Sæd paa Vandet
 Forgaar, men Guddoms-, Frelserværket bliver,
 Dets Hjerteskrift ej skrevet var i Sandet.

- Naar fra Dit Minde jeg min Sjæl løsriver,
 En anden Mindesten mit Øje møder,
 Tit sært vor Tanke om blandt Minder driver,
 Her Tidens Nærhed mig det Spring paanøder:
 Fra Brørson nu til Fader *Holberg* over!
 Paa ny Vis han paa Jordens Smerte bøder.
 Fra Barn han lærte mig paa Tidens Vover
 At lægge dristigt ud og ej forfærdes,
 Naar Verdens Daarskab ingensinde sover.
 En Slags, mig Livet viste, var de Lærdes:
 Erasmus ung, Strygotius den gamle
 Formummede rundt om iblandt os færdes,
 Vor Tids Pedanter godt med hins ophamle.
 Ak, kunde Mester *Holberg* i sin Skole
 Vor Videnskabs Lakajer om sig samle!
 Frit skulde vore Børn som unge Fole
 Af Baasen ud, hvor nu de tidlig stænges,
 I Aandens Lys sig tumle, lufte, sole!
 Og hvor der til en *Holberg*sk Digter trænges,
 I sund Fornuft ny Kursus at oprette
 Til at afløse vore Digterdrenges,
 Vor Tids Komædie i Scene sætte:
 Hans Frandsens og von Bremens Galskab blotte,
 Ranudos og von Thybos Pral hudflette.
 Palsgreven, Baron Jeppe vises maatte
 I nye Skikkelser, som vi dem møde.
 Tænk Dig, om de en Dag frem for os traadte,
 Tænk, om vor Tid en *Holberg* kunde føde!
 Han skulde revse ogsaa Kirkens Lyder,
 Dens Es-, dens Saddu-, Farisæers Brøde!
 Dog hvad den Gamle virkelig os byder,
 Har hjulpet mangan Sjæl i Livets Krige,
 Saa Verdens Daarskab tynged ej, men fryder:
 Niels Klim har trøstet mig i Potus Rige,
 Naar Mennesker af Træ mig laante Øre,
 Mens andre te sig Abefolket lige.
 En Foged, en Per Degn Mirakler gøre,
 Naar dumt forslagne Tanker Sjælen friste;
 Og stivner Livet under Tanker tørre,
 En Henrik og Pernille sig med Liste
 Fortroligt om Dig sno og nyt Liv bringe,
 Du maa af deres Spil i Latter briste.
 Saa maatte *Holberg* Slægtens Sorger tvinge,
 Saa bruger Herren Gaverne, han skænked.
-

Men nu fra Holberg bort paa Versets Vinge
 Og Brorson, godt nok sad hos dem vi bænket!
 Vi maa ej Tiden, som er kostbar, spille.
 Tilgiver, underligt mig Minder lænked,
 Jeg glemte nær, hvad jeg fortælle vilde
 Og skulde om **Hr. Laurids Hansen Meyer**.
 I hans Papirer keg jeg aarle, silde,
 Jeg fandt ej, jeg forsikrer, at der ej er
 Spor af Retskrivning, der er Spot og Klager!
 Dog som de andre han for sin Dør fejler,
 Hans tredve Aar nu fem Minuter tager,
 Men hundred tredve var han hist i Borgen,
 Hvor han, fra fed han var, er bleven mager.
 De ældes ej, men lutres skal i Sorgen,
 For Synden deres Klæder tvættes hvide,
 De skal forandres før den store Morgen.
 Paa Snak og Rygter skal man vel ej lide,
 Han fik dog Ry for Trolddom, Signen, Manen,
 Mer end hans Fædervor han sagdes vide.
 Hans Aasyn straks bekræfted mig min Anen:
 Ej uforskyldt hin Overtro var kommen,
 Forpint han syntes hist af Løbebanen.

Jeg, den kloge Lars blandt Fædre
 Ringest Plads med Rette har,
 Provst jeg blev, men ak Gud bedre,
 Mig for *ringe Præst* jeg var!
 Ikke blot jeg lidt studerte,
 Fik til min Eksamen Non,
 Daarligt kun jeg bogstaverte,
 Sværmed kun for Holbergs Aand.

Ventebrev jeg hos min Gamle
 Fik, jeg skulde hjælpe ham!
 Da han døde, jeg mon famle,
 Tilstaar jeg nu til min Skam,
 Famle i det allerførste
 Fattigvæsens Lov og Skik,
 Famle mest dog i det Største,
 Jeg som Præst til Gerning fik.

Skriftet har jeg mine Synder,
 Herren skænked mig sin Fred;
 Atter Striden dog begynder,
 Naar til Straf jeg manes ned.

Langsomt Klæderne aftvættes
 I Bethedas Himmelvang,
 Sjælens Minder altid flettes
 I den gamle Tankegang.

Hr. Niels Faaborg højlig priste
Fattiglovens Bud: de Smaa
 Lagdes nu i Fyrrekiste,
 Ej som før paa usselt Straa!
 Malt og Mel vi skulde give,
 Klæder, Penge, Badskerløn,
 For at holde dem i Live,
 Jo Begyndelsen var skøn!

Fire Fjæle og et Lagen
 Fik de Smaa til Afsked vel,
 Godt om ved lidt Bryggen, Bagen
 Ingen sulted helt ihjel.
 Med en Dyne til de Stakler,
 Med fem Alen Vadmel hvidt
 »Gjorde vi dog ej Mirakler,
 Det forslog kun saare lidt«.

Snart vi og forgæves kræved
 Bondens Skat til saadant Brug,
 Aarle, sent han ased, stræved
 For at mætte egen Bug.
 Præstepungen tit jeg lukked
 Op paa Maren Rytters Bud,
 Glad ved hendes Grav jeg sukked:
 »Ævig Ære være Gud!«

Ridefogder og Forvaltre
 Fik som *Birkedomre* Brød,
 Ofred vel paa Kirkens Altre,
 Saa vi Præster ej led Nød.
 Biskop Lodberg dog med Rette
 I sin Katekismus lod
 Dem blandt Tyve, Røvre sætte,
 Som udsuged Armes Blod.

Romerne Kapitel tretten
 Dommerne bag Øre skrev,
 En Selvmorders Sag for Retten
 Med Blodpenge klaret blev.

Vi, som holdt paa Ritualet,
 Fik til Tak kun haarde Ord,
 Øvrigheden os befaled
 Jorde ham i kristen Jord.

Konfirmander, Skolevæsen,
 Det var noget andet Nyt,
 Helt forsømt var Bog og Læsen,
 Præst og Degn dem havde snydt!
 Vore Fædre protesterte,
 Da der først om det blev Snak,
 Pietismen nu regerte,
 Men vi Præster sagde Tak.

Degn Hans Jespersen var gammel,
 Otto Lütken var Student,
 Iblandt andet gammelt Skrammel
 Hans Kaldsbrev er Dig bekendt.
 Det var smukt; men hvor sku' Manden
 »Informere flittigt Børn?»
 Bønderne gav Skolen Fanden,
 Selv han tit gik med en Bjørn.

Nu Seigneurer og Monsører
 Med Mamseller fint sig teer,
 Adelen i Ring man kører,
 Ussel Bonde ej dog leer.
 Han sit gamle Herskab skifter,
 Faar et nyt af tredie Stand,
Gejstligheden Fred da stifter,
 Holder Ligevægt i Land.

Anders Barfoed først i Lunde,
 Saa til Provst i Lumby sat,
 Mægted ej den Bladstrup Bonde
 At faa sat i Skoleskat.
 Bedre han Hr. Lukas' Kone
 Bortkaldt fra sin tredie Mand,
 »Den dyd-, himmelklædt Matrone»
 Færged over Karons Strand!

Kristen Bek i Frankerige
 Rundt med Sehesteder trak,
 Fik til Løn en Kammerpige
 Lunde Kald fik med til Tak.

Skebys Aleksander Penge
Sanked, Sønnen Hans den Nar
Tit som Præstemand mon trænge,
Fogden Laurids kløgtig var.

Købte *Østrup Herresæde*,
Fire Fløje, tre Loft høj,
Højeloft nu monne træde
Præste-, Fogdebørn med Støj.
Skader dog at repareres
Krigsraad Scheby fik fuldt op,
Uden Træhest ej regeres
Kunde *Bønder's* lade Krop.

Adelige Herrer spøjte,
Juuls Genfærd var Smedens Skræk,
Raad hos mig han ydmygt søgte,
Jeg sku' mane Aanden væk.
Ottrup Kirkedør bar Mærke
Af det Baand, som overskars;
Da de saa, jeg var den stærke,
Kaldte de mig »*Kloge Lars*«.

Godt mig hjalp min kære Sidsel,
Hun min Præken sat' i Stil,
Offer, Accidents, Smaaredsel,
Øged hendes milde Smil.
Altid holdt hun paa sin Ære
Trods Mamsellens onde Blik,
Smaafolks Børn til Daaben bære,
Skade, Ofret fløjten gik!

Tidens Fremskridt aarle, silde
Bragte Thevandsdrik i Svang,
»Bedst den blandtes af den *Kilde*,
Som ved Emmelev udsprang«.
Syge kom didhen og hented
Lægedom ved Sancte Hans.
Sikrest fandt dog, hvad de ventede,
Karlene ved Drik og Dans.

I min Sognemelding skrev jeg:
»Præsters Minde raadned bort«,
Dette Ord til Vrede drev Dig,
Du vil, det skal leve fort:

Derfor har jeg maattet vrævla,
 Skynder mig nu hjem derhen,
 Hvor i Fred for alle Djævla
 Jeg kan fange Ro igen.

Hvad kan af Dig, Hr. Lars! vi nu vel lære?
 Min Drøm var, om jeg kunde det, saa skulde
 Min Mindegang en *Hyrdeskole* være
 Os Præster, som end vanker over Mulde!
 Hvad vi skal lære, er at saa i Aanden,
 Dens Udsæd og dens Høst forstaa tilfulde.
 Vel sluktes af dit Lys ej ganske Taanden,
 Men hvem kan læse ved en halvslukt Væge?
 Din Sjæl anklaged mig med Suk for Vaanden,
 Nu Evighedens Kur den bedst vil kvæge.
 For Tidens Brøst, som klæber ved os alle,
 Os rækker Sundheds Urt den store Læge.
 Du mente Holbergs Aand til Hjælp at kalde,
 Den til en Holbergsk Nar Dig selv kun gjorde,
 Mens Du med Vittigheders Pisk mon knalde!
 Du Spøg og Alvor bedre adskilt burde!
 For sidste Gang Du kvad den gamle Tone,
 Den kommer sikkert aldrig mer til Orde,
 Din Aand maa færdes i en anden Sone,
 Udrenses hist i større Harmonier,
 Skal dens Sang klinge med for Herrens Trone.
 Med Længselssuk vor Aand i Støvet bier
 Paa Sandheds, Kærligheds frigjorte Sange,
 Hvor hver en Syndens, Løgnens Mislyd tier.
 Af dem der er i Verden her saamange!
 Med Vittighed Du søgte Folk at drille,
 Og med Din Klogskab Folk at gøre bange.
 Din *Eftermand*, hvem andre gerne vilde
 For deres Vittighed til Skive gøre,
 En Stakkel blev, til Spot for lattermilde,
 Hans Velærværdighed fik tit at høre,
 Han var for sølle blandt de store Frænder,
 Og Kvinder, Smaafolk ham ved Næsen føre,
 Snart en og snart en Anden paa ham skænder,
 Det lykkes ej tilpas at gøre alle!
 Nu til Dig selv, **Hr. Skøby!** jeg mig vender,
 skal ej skænde, men kun venligt kalde,
 Tag paa min Storbænk Plads her ved min Side,
 Lad Ordet frit om Dit Livs Minder falde!

I *Skeby* først jeg Lyset saa,
 Af gammel Præsterod oprunden,
 Fra Jesper Lauridsøn Du maa
 Hans Farfar kende, Aabybonden.

Den Jørgen, min Tipoldefar,
 Som sang for Kristian den Fjerde,
 I fire Slægtled styret har
 For *Skeby* Sogn i Tider svære.

Ved Provst Hr. Alexanders Død
 Min Far til Herrested os flytted,
 Der fik han bedre Levebrød,
 Hr. Sehsted Ravnholt ham beskytted.

Min *Farbror Laurs* til Østrup mig
 At arve Præstens Kald lod hente,
 Hr. Provsten satte mig i Vej,
 Men tit han drilled mig og skændte.

Krigsraaden selv saa tit drev Spot,
 For jeg fik Non til min Eksamen,
 Mig kaldte Pietist ej blot,
 Men gabed, tør jeg sagne: Amen!

Hr. Meyer døde i en Fart,
 Og jeg blev begge Sognes Hyrde,
 Hans Søn Mads Meyer ham fulgte snart,
 Provstinden Kaldet laa til Byrde.

Som *min Halvdal* vort Kald bestred
 Kristjane, Amtsforvaltrems Datter;
 At Østrup hun, jeg *Skeby* hed,
 Fremkaldte tit vor Krigsraads Latter.

Ved Slægtens Jomfruer her og der,
 I Præstegaard og Herresæde,
 Der sørget blev for Plantning, Træer,
 Og *Altertavle*, Alterklæde.

I *Hjadstrup* under Golgatha,
 Med Knokler og med røde Huer,
 Mig skriver sig den Indskrift fra,
 Hvis hvide Vers Du tit beskuer.

Paa *Østrup Skovgaard* sad Hr. Fogh,
 De Juulers Dommer og Forvalter,
 Hr. Laurs i Leding mod ham drog,
 Mens jeg til begge Sider halter.

Fra begge Sider jeg fik Skam,
 Herodes og Pilatus stredes,
 Som et uskyldigt Offerlam
 Staar Præsten, naar de Store vredes.

Og værre blev det med *de Smaa*,
 Hver Dag red En af dem Træhesten,
 Tit maatte jeg i Forbøn gaa,
 Men sjældent brød man sig om Præsten.

Til Tugtemester *Hjadstrup* fik
 For Børnene en Gyldenabel,
 Hans Ris en Stund paa dem sat' Skik,
 Og han blev afløst af Hr. Zabel.

Om Tiggere og Skarn i By,
 Om Nød og Hor og Mord lød Klage,
 En Mørkets Daad gav *Bladstrup* Ry,
 I Struenses golde Herskerdage.

En Karl, der paa et toaars Barn
 Grunt havde Struben overskaaren,
 Med Ret blev dømt det Helvedskarn,
 Til Pisk paa Livstid i Blaataarn.

Naar Helvede paa Jord er løs,
 Hvor skal en stakkels Præst sig hytte?
 Snart var her hedt, og snart jeg frøs,
 Jeg havde Intet mod at flytte.

En skønne Dag min Time slaar,
 Ej Kone, Børn mig holdt tilbage,
 Jeg var kun fyrretyve Aar,
 Dog bød Farvel jeg uden Klage.

- Farvel, *Hr. Skeby!* Slægtens Glans, som skinned
 Paa Østrupgaard, Dig bragte sparsom Lykke.
 Vel, at den ej Dit Sjæleøje blindede,
 Om end den mægted dybt Din Sjæl nedtrykke!
 Du længtes mod en anden Verdens Ære,
 Det Samfundsliv, hvor Engle monne bygge,
 Der gælder ej at synes, men at være;
 Imens den rige Mand med Glans begravnes,
 De Lazarus til Abraham hembære.
- Dog dette Samfund ogsaa her kan haves,
 Dertil skal kaldes, dertil blev vi Hyrder,
 Dertil Guds Naade os i Daaben gaves.
- Om Solen brænder, Ørknens Løve myrder,
 Ej maa forsagt vi os i Sandet slænge,
 Og ville kaste fra os vore Byrder!
- Dog Du slap vel herfra. Nu har Du længe
 I større Vidder hist Livskunsten øvet,
 Vi lære Lektien end som Skoledrenge.
- Godt, at en anden Aand ej længe tøved
 Imellem Hjordens Faar sit Indtog holde,
 En kraftig Hyrde den nu haardt behøved.
- Mens Du, *Bisp Ramus*, tilsaa Hjordens Folde,
 Og særlig denne Fold hos Din Hr. Svoger,
 Den Krigsraad, som sin Præst mon Sorger volde,
- Du digted Vers, mens Du om Natten vaager:
 For »Lærerne« Du be'r om Mod at stride,
 At jade Lysets Aand opløse Taager,
- Med Kraft mod Vold og Laster ind at skride
 Og Jesu Blidhed ej fra Manddom skille,
 Med hjælpsom Haand at styrke dem, som lide.
- Din Bøn for Skebys Øren kom for silde,
 Det hans Gravtale blev, men gennem Slægter
 Af Præster Dine Ord gik ej til Spilde!
- I een Sjæl her Dit Ord og fast sig hægter:
 Hr. Laurs en anden Mand blev efterhaanden,
 Som ikke mer mod Ven og Uven fægter!
- Og underligt i Løndom virker Aanden
 Paa Sindet, af hvis Moderskød oprinder
 Nyt Haab for Slægter og ny Trøst for Vaanden:
- I Venner blev, Din *Anne Lisbet* finder
 En Mand sig i vor Krigsraads Søn Jens Drejer.
 Men før Hr. Skebys Navn er gemt blandt Minder,
- En Eftermand I fandt, nu det Navns Ejer,
 Som Eders salig Hustruer havde baaret:

En **Drejer**, men med Fornavn **Peder Mejer**.
 I kendte, at den Slægt var godt nok skaaret
 For Tungebaand med Kraft og Kløgt i Panden,
 Som her var krævet for at læge Saaret.
 Tak, I to Gamle! han var netop Manden,
 Som Sognet, Slægten, Huset højlig kræved.
 For denne Gave Tak! og for den anden,
 Du, *Ramus!* Kirken gav, naar Hjertet bæved
 I Dig, som da Du Lærersalmer digted,
 Ej Kingos høje Syner Du indvæved
 I Dit Stramaj, dog Du mod Maalet sigted,
 Sang fromt om »Evighedens Haab og Ære«,
 Og hvortil den os paa vor Vej forpligted.
 Din Anne Lisbet lærte Du at bære,
 Da barnløs hun i Østrup fik sin Bolig,
 I Hjærtet dybt sin Frelser blide Lære.
 Men nu min Pagt jeg kræver opfyldt trolig,
 Kom, *Peder Drejer!* lad Din Røst mig høre,
 Som den i Livet lød saa mild og rolig,
 Skønt livfuldt nok Du monne Ordet føre!
 Mer skøn end gamle Folk mig ham afmaled,
 Jeg saa ham brat ved Stenen sig at røre.
 Vi gik nu rundt, og han saalunde taled:

Jeg arved Østrup Kald og Præsteenken
 Som »Løser« ud af Meyers, Schebyes Blod,
 Helt tidlig blev jeg bunden fast i Lænken,
 Det skrækked ej min Ungdoms raske Mod.
 Til Nislevgaard jeg fra Eksamensbænken
 Kom ud, blev plantet her og fæsted Rod,
 Min Mor var der Forpagterkone vorden,
 Ramus og Schebye let fik alt i Orden.

Til Orden her i alt man særlig trængte,
 De gode Frænder var ej Ordensmænd,
 Papirer, *Protokoller* fandt jeg slængte,
 Og Navnene i dem var kastet hen.
 Derfor jeg først paa Kirkebøger tænkte,
 En for hvert Sogn, ført med en sikker Pen.
 »I Jesu Navn« det gjaldt ny Vej at bane,
 Saa ægted jeg min kære Christiane.

Paa Schebys Kærlighed tre nette Panter,
 To Sønner og en Datter med jeg fik,
 Paa dem det gjaldt trods alle søde Tanter,
 Om jeg med Ro og Orden fik sat Skik.

Saa Raden kom til vore *Konfirmander*,
 Som før tit efter Lune kom og gik;
 Fra nu af ordenlig de overhørtes,
 I Protokollen deres Færd indførtes.

Til Kirken nu de Unge sammenkaldtes,
 Og Katekismus øvedes med Flid.
 Nu *Fattigblokkens* Penge ret optaltes,
 Og Regnskab holdtes over hver en Hvid.
 Af Sognet troligt Hjælpere udvalgte,
 Os Lazarus'er takked for vort Slid.
 Med Raad og Daad vi søgte Nøden lindre
 Og altfor bitter Jammer at forhindre.

Bisp Ramus alt mit Værk fandt smukt i Grønning,
 Og mine Frugttræer stod i tidlig Knop.
 Til *Provst* han mig nu kaldte til Belønning
 Blandt Herredspræsters alderstegne Trop.
 For tidlig dog ved Kirkens Æres Mønning
 Man skumlede, at jeg var hævet op!
 Som bedste Løn for Livets bitre Dage
 To Døtre skænkede mig min gode Mage.

Paa Digtekunsten megen Tid at spille
 Var aldrig Skik her i vor Slettevraa;
 Lidt fyensk et Festdigt var, men ej saa ilde,
 Vor *Krigsraads* Børn selv havde fundet paa:
 De ønskede ham, »at ej før meget silde
 Gud ham i Dødsens Baad afhente maa«,
 Dog hjalp det ej, da Støvets Aar han naede,
 Den Gamle maatte lade Herren raade.

Sin Krigslyst angred han og sine Synder,
 Men han forstod at bruge sin Forstand
 Mod Skovgaards-Dom'ren og rebelske Bønder,
 Han Østrup, Ørritslev trak godt i Land.
 Hans Jens med Hustru Folket mere ynder,
 Men han var syg og snart en Dødens Mand,
 Hans Alexander var kun lidt ihærdig,
 Og han blev snart med Gods og Ære færdig.

Det var i min Tid ej som nu i Mode
 At agte stort paa *Slægtregisterskrab*.
 Hvo i Papirerne har Lyst at rode
 Og frelse Verden for den Kundskabs Tab,

Vil, om han har et klart, skarpsindigt Ho'de,
 Forlystes ved et stort Familieskab
 I vore Slægter: Scheby, Ramus, Drejer,
 Østrup og Begtrup, Simonsen og Mejer.

Vor Wibecke, min Hustrues Datter, døde,
 Ung, from og god. Vor Laurs var værre faren,
 Sin Ungdoms Daarskab maatte han afbøde:
 En Kromandsenke i Slipshavn med Barn
 Og otte *Børn* han fik som sine føde,
 De gjorde Regning paa min Løn, de Skarn!
 Tilsidst i Hjadstrup Skole de mon havne,
 Som Lærerfolk de lærte godt at savne.

Vor Lorentine voksede op til Glæde
 For os og fler, sin Mor hun løste af
 Som Mor ved Daabens Font, hvor Smaafolk græde,
 Snart dog en Mand hun Haand og Hjærte gav,
 Hr. Ammentorp i Dalum Præstesæde,
 Og Christiane lagdes i sin Grav.
 Vor Valborg blev min Husbestyrerinde,
 Mens jeg beredte Christianesminde.

Elias Møller var Cancelliraad bleven,
 Ham Enken *Gods* og Hjærte overlod;
 Af Vikelsø jeg Tienden fik tilskreven,
 En Hr. Mads Møller med Kierrist Skrifte stod;
 Fra Skovgaard Birkedom'ren var fordreven,
 Da Madsen døde, Jensens fæsted Rod,
 Paa Kappendrup Jens Oehlenschläger bygged,
 Til det i smaa Parceller blev udstykket.

Fra det 19de Aarhundrede.

Det gamle Sekel var til Ende stundet,
 Dets *Hvirvelstorm* i Verden hørtes vidt,
 Det ny med ny Bedrifter var oprundet.
 Her veksled Liv og Død, hver passed Sit.
 Ak, mens Skærtorsdagsslaget, Guldhornsfundet
 I høje Toner blev berømmet vidt,
 Om Lykken, som det ny Aarhundred bragte,
 Der tales bedst, om ej forsagt, dog sagte!

Ti Stormen kom, og Blad for Blad afpilt,
 Af Danmarks, Norges, Holstens Kongeeg,
 Den norske Stamme med sin Rod fraskilt,
 Vor brave Konge ej, men Venner sveg!
 Vi hørte Stormen, som derude stilt,
 Urørt vi sad af Krigens vilde Leg;
 Her Unge, Gamle frem ad Vejen aser,
 Naar Bloch og Hansen holder Visitatser.

Vor *Balles* Salmebog og Paragraffer
 Har siden ofte faaet et daarligt Ry,
 Hver Søndag, jeg med dem formaner, straffer,
 Og roser Unge, Gamle i vor By.
 Forkast os, naar Beviset I fremskaffer,
 I gør det bedre med Jer Præken ny:
 Vi lærte Kamp mod Last og Pligt mod Næsten,
 Og der var Ærefrygt for Gud og Præsten!

I *Skolen* Torne rydde, nyt Land pløje,
 Blev nyt Liv for mig selv som Provst og Præst.
 Fra Anno 4 fyrgetyve drøje
 Besøg i egne Skoler og dernæst
 I Nabosogne jeg hvert Aar mon døje,
 Jeg gik med Lyst, ej saa min stakkels Hest.
 Oktober 5 der mødte end kun fire Dreng.
 Men I kan tro, det vared ikke længe.

Hans Lütchen, hvis Latin var glemt i Flasken,
 Var længst af Seigneur Niels Brinck Høgh afløst,
 Som Degn han Hjadstrupofret stak i Tasken,
 Mens Sabel, Scheby stod, saa til helt bøst,

Enarmet Munkerod saa svang Krabasken,
 At han af Ofret fik sin Part indøst.
 Til Skolens Vel 7—8000 Daler
 Paa min Bøn Mor og hendes Mand betaler.

Alt Skolen var hos os helt godt i Gænge,
 Da Kongens Lov af Anno 14 kom,
 Som Sol og Regn paa visne tørre Enge
 Den bragte Liv og Grøde viden om.
 Det værste var med de forrykte Penge,
 En Pung med 1000 Daler snart var tom,
 Da mente man, det maatte vældigt regne
 Paa Præster, naar det dryppede paa Degne.

Heilmann for *Valborg* sværmed aarlé, silde,
 »Før han fik Jord«, jeg svared ham: »nej, nej!«
 »Jo, Valborg, jo, Du kunde, om Du vilde!«
 Hun græd: »hun kunde ej forlade mig!«
 Saa Visen lød, da vi holdt Bryllupsgilde,
 Da Møller med Frue satte dem i Vej.
 Men jeg blev nu med gamle Jomfruene,
 Som laved Mad og Stuerne holdt rene.

Den Slægt, som voksed under mine Øjne,
 Gav mig *Erstatning* i min Ensomhed,
 Hver Helligdag i Kirken, og de søgne
 Jeg gik omkring, indtil jeg blev for fed.
 Ved Aften Venner tre mit Liv mon højne:
 De Bogen, Piben, Godtølskruset hed.
 Da Hjadstrup Hjord ej mer jeg kunde røgte,
 Til *Christiansminde* jeg med Afsked søgte.

I syv Aar der jeg Alderdommens Dage
 Fra Anno 18 levede i Ro,
 I Ro jeg paa mit Arbejd saa tilbage
 Og skued frem med Haab mod Himlens Bo.
 Skønt ensom svag jeg maatte ikke klage,
 Tit Børn og Børnebørn rundt om mig lo.
 Mit Ansigt blev lidt rødbleat, Issen graaned,
 Som Skyer ved Solbjærglag, naar Himlen blaaned.

Ej graat i graat, i Farvespil saa endte
 Dit Livs Beskrivelse. »Hvorfor«, man hviskede,
 »Blev Næsen rød? mon ej fordi det hændte,

- »Du dybt i Kruset efter Fluere fisked?«
 Den *Klaffersnak* ej skulde være nævnet,
 Hvis ej Din Spøg den havde selv oprisket.
 Vi ser med Sorg i Spejlet, hvad Du evned
 Med Lune se, paa Alderdommens Rynker,
 Dens Fedt og Farver, hvormed frem den stævned,
 Naar Aandens Adelspræg mod Graven synker.
 Naar mit indvortes Menneske forklares,
 For det, som maa fordærves, ej jeg klynker.
 Dit Minde godt af Venner her forsvares,
 For Rasmus Jørgensens Legat vor Skole
 Takker, for Frugter, som af Dit Liv bares!
 Vor *Menighed*, iført sin Bryllupskjole,
 Er slet tilfreds med hvad I Gamle øved,
 Paa Tidens Dom dens Børn dog ej bør stole.
 Hvis de kom hid og Eders Taler prøved,
 Paa deres Ho'der stærkt de vilde ryste,
 Jer Kristendom dem vistnok daarligt høved.
 Sandt nok, hvordan i Sorg I monne trøste,
 Hvordan af Død i Sjælene opvakte,
 Af Ordets Sæd fik hellig Frugt at høste
 Og Syndere til Jesu Kors henbragte,
 Af Verdens Børn en Menighed udskilled,
 Derom I tav, højst talte lidt og sagte.
 Det af Jer Mund man havde høre villet,
 At faa Jer ret paa Gled, det at fortælle,
 Jeg skulde til mit Maal mig have stillet.
 Med Vand, ej Vin, mon Eders Kilde vældet!
 »Hint Bryllupsvand, som blev til Vin, var bedre,
 »End det, hvormed de Folk sig først mon bælte.«
 Saa tænker jeg mig Eders Svar, I Fædre!
 Som vore Fædre her iskænked Kalken,
 Jeg ej forsvare vil Jer, men Jer hædre.
 Ej heller som paa andre Fugle Falken
 Jeg hugge vil paa *min Tids Præster*.
 Jeg ærer dem, jeg vil ej være Skalken,
 En Loke lig ved deres Asgaardsfester.
 Men til de Gamles Ord i Mindegangen
 Jeg beder, lytter, Venner, som mig gæster!
 Tro mig, at to Slags Daarskab hilled mangan:
 En efter Troens Sæbebobler løber,
 En blev af Vidskabs Spindelvæv holdt fangen.
 Den Tro, hvorpaa i Jesu Navn vi døber,
 Den Videnskab, som Sandheds Lys udbreder,
 Er Guld, vi ej af Tidens Børn os køber.

Den koster Liv, men varer Evigheder,
 Den var, den er, omskiftes ej med Tiden.
 Derfor jeg om de gamles Minde freder.

Vi havde *et Konvent* for kort Tid siden,
 Hvor slige Tanker veksledes og kæmped,
 Hver kæmped for sin Tro og med sin Viden,
 En god Aand blandt os altid Kæmpen dæmped,
 Vi som Einherier Hjærteblodet blended,
 Og Kvinderne til Maaltid Galten læmped.
 Saa stod vi op og gik rundt Mindevandet
 Og talte om det Ny og om det Gamle,
 Og tænkte paa en Tur til Ønskelandet,
 Om vi en Gang dem alle kunde samle
 Og et Konvent paa langs i Tiden holde,
 Ej mer som nu i Fortids Mørke famle!
 Da lød en Røst: Vi komme, Venner bolde!
 I Elmelunden vort Konvent I finde,
 Vi slaa os sammen, vore Hænder folde,
 Og vi vil bede om et venligt Minde.
 Det var jo vist *en Drøm*, ti saa det skete,
 Et stort Konvent vi bleve denne Sinde,
 Og alt saa skønt og vel tilpas sig teede:
 Snart Hr. Kristoffer, snart Hr. Jesper talte
 Om Tro og Daad, Provst Drejer Mødet ledte,
 Enhver gav sit Besyv, sin Tanke malte,
 Med Forskel som i Sprog, Paryk og Klæder;
 Men ingen blandt os af sit Fortrin pralte,
 Og Ingen klaged paa de haarde Sæder.
 Dog jeg vil ikke gælde for en Drømmer,
 Et kun, der syntes mig de Gamles Hæder,
 Optegner jeg, før det i Natten svømmer:
 Som Sportsmænd vor Tids Præster kappes, haster,
 Foreninger og Møder man berømmer.
 Til Kamp mod Vantro og mod Tidens Laster
 Med Møder for Barberer, Hingste, Cycler,
 For alt man ud i Væddekamp sig kaster.
 Derfor til en Fra Pietro blev vor Küchler!
 Som en Privatsport Kristendom skal drives,
 Saa mener man, der bliver ingen Hykler!
 Nej, under slige Kaar ej Kirken trives,
 Alt eller Intet var de Gamles Mening:
 Ret som af Sjælen Legemet oplives,
 Maa Folk og Kirke leve i Forening,

Men ej som Herskermagt, beskedent, lønligt,
 Som Livet i hvert Ledemods Forgrening,
 Skal Evangeliet møde Folket bønligt,
 Som Moderøjet, naar det Barnet beder:
 Lev Livet af Guds Naade, skønt og sønligt!

Den sidste, der tilbage er af Eder,
 I mine Venner, Stedets fordums Hyrder!
 Hidkaldet jeg nu: **Lassen! Søren Peder!**
 Fortæl om Dit Livs Glæder og dets Byrder!

»Det er *en Nordmand!*« »Nej en Svensk!« »En Norsk,
 En Thrønder. Ser Du ej de sorte Sejl?«
 Saa kvad Du Oehlsenschläger! Nordens Drape
 For danske norske Øren uden Forskel.
 En Hagbard, med latinske Sejl hid stævnet,
 Dit Kvad mig fanged, som ham Signes Blik,
 Saa jeg blev hængende, mer trygt end han,
 Og bragte Danmarks Slette norsk Begejstring.

Dog Spøg til Side: Det var en mægtig Tid,
 Slaget paa Rheden afløstes af Aandernes Strid,
 For nye Tanker blev Henrik Steffens Tolk,
 Med Gjallerhornet han kaldte ad Nordens Folk.
 Gerne jeg blev derinde, hvor Aanderne brødes;
 Men jeg var tvungen at tage, hvad der mig bødes,
 I Lumby som Lærer Provst Lützens Dreng mig vented,
 Med tvende Vogne de mig og min Vadsæk hentet.

Den Aandens Stortid i ringe Dage faldt,
 For Land og Folk det om Liv og Ære gjaldt,
 Mod Britens Rov hjalp ej Fransk, end mindre Spansk.
 Da Norge skiltes fra Danmark, jeg blev dansk.
 Den danske Mønt og Pengenes Værd var ringe,
 Men Aandens Liv kan ingen Fjende tvinge.
 I Krigens Aar lagdes Grund til Danmarks Skole,
 Med den vi lærte paa Gud og os selv at stole.

»Hil *de værdige Mænd*, den Lærer, som gaar, den som
 kommer!«
 Saadan Hans Højærværdighed Biskop Plum os tiltalte,
 Da som Provst Drejers Afløser jeg blev indsat i Østrup.
 Protokollen og Fattig- og Skolevæsen jeg modtog
 Alt af min Formands Haand i mønsterværdigste Orden.

Følge hans Fodspor i det var alt, hvad jeg kunde begære,
 Højest med min smukkere, klarere Haandskrift Forbedring indføre,
 Og saa med Ungdomskraft tage fat, hvor den Gamle var sluppet.
 Dog af Nyt jeg medførte det ny Aarhundredes Toner,
 Klar Udtale, Skønhed i Sprog, i Messen og Sangen.

Et som savnedes efter Hr. Provsten, var *Varme* — jeg mener:
 Kakkellovne i Præstegaarden, der var ikkun tvende,
 En til Stads og en Bilæggerovn i Folkenes Stue.
 Med hans Pension for lidt der faldt af til Varmen at købe.
 Dog jeg blev hjulpen med Brændsel fra Gaarden, med Ovne
 fra Norge.

Ti et Norge jeg fandt herude hos Venner paa Sletten:
 Gamle Hr. Zeuthens Hustru i Skamby var jo fra Trondhjem,
 Datter af en Henrik Steffens og Søster til Henrik den store,
 Der jeg trykked hans Haand og ham skued taknemlig i Øje,
 Nu han fra Frihedsapostel til tysk Theolog var forvandlet.

Og i *det Hofmanske* Hus en anden berømmelig Landsmand,
 Den Jakob Aall, som paa Eidsvold Norge dets Frihed forhverved.
 Norges Iærn han omstøbte til Ovne, det kom mig til Gode,
 Fire herlige Ovne fra Moss over Havet han sendte.
 Men paa hin skønne Gaard, hvor vi mødtes, Aanden og Hjærtet
 Frydedes ved de lifligste Frugter af Kunst og af Lærdom:
 Aall, som vor Fortids Storhed belyste med Snorro, var Gæsten,
 Hofman-Bang var en Styrer, kyndig i Planternes Verden,
 Hustru og Slægt med ham et Kunstens og Digtningens Hjemsted
 Danned for opvakte Sjæle, Tonekunsten gav Stemning.
 Dejlige Fester vi fejred, sindrige Scener fremstilled,
 Deklamered og sang, min Fløjte sin Rolle udførte.
 Nærmere dog til et andet Stamhus min Skæbne mig knytted
 Og til en Slægt, hvis Førstemand Lykken underligt hæved
 Fra den ringeste Stand til et nyt *Østrupgaards Erector*.
 Om Du en ledig Stund just har, vil jeg gerne berette
 Efter ham selv hans Ungdoms Æventyr og Bedrifter.

Lassen først og siden han selv nu beretted saalunde,
 Undrende hørte jeg Røsten skifte, som selv I vil mærke,
 Helten fulgte sin Ven og gæsted min Mindegang stille:
 Den Slægt af Møllere, som nu har raadet,
 I hundred Aar i denne Krog af Sletten,
 Har tørlagt Jord, hvor fordum Bølgen fraaded,
 Udfoldet Kræfter, som laa skjult i Ætten,
 Er spiret af en Husmandsstues Vugge

I skovbeklædte Bakkers Læ, paa Pletten,
 Hvor By og Land for Holstenshus sig bukke,
 Der *Djernis* Kirketaarn ser over Vove,
 Men Smaafolk tjene Brød med Ved at hugge,
 Den magre Jord er rig paa Naaleskove.
 Elias, Slægtens Helt med Brødre fire,
 Opvokset der og stedtes tit til Hove
 Hos Hr. Geltejmeraaden, Egnens Sire.
 Den lille tror, en Jæger i ham stikker,
 Vil skyde Vildt, gaa med Gevær og Slire,
 Men Naadigherren mildt med Ho'det vrikker:
 »Opgiv den Tanke, Barn, tro mig, det bedst er,
 En gammel Skytte er en gammel Tigger,
 Vi skyde selv den Smule Vildt, der rester,
 Du nok en bedre Bane vil Dig bryde,
 For min Hr. Søn til Tjener jeg Dig fæster«.
 Glad hørte han Baronens Ord saa lyde.
 Elias, tal nu selv, vi ville høre!

Farvel jeg Far og Mor med Fryd mon byde,
 Mig Kusken tit lod Tømmen lystigt køre,
 Stiv pudset, pudret, sad jeg ved hans Side,
 Til *Sorø* Vogn og Skib os skulde føre.
 De Herrer Junkre holdt ej af at slide
 I Bøgerne for gamle Professores,
 De elsked mer at fægte, drikke, ride.
 Holbergs Akademi til Smaas og Stores
 Oplysning skulde Kundskabs Frugter bære,
 Leander, Henrik skulde lære »mores«.
 Ja more sig de Fleste vilde lære:
 Smaa, store Knægte, femten Aars Krabater
 Paa Maskerader saas sig lystigt blære.
 I Bacchus', Amors Hær de som Soldater
 Og Officerer flittigt exercerte.
 Jeg skilte mig fra den Slags Kammerater.
 Med Rosenkrandses Kehlet jeg studerte,
 En fransk Sprogmeister gav os Timer sammen,
 Vi læste, skrev, parlerte, converserte.
 Saa svandt to Aar, da til min Fryd og Gammen
 Med min Baron til *Kiel* jeg blev forflyttet.
 Der taltes Tysk og Plat af Broderstammen.
 To Aar jeg Lejligheden ret benyttet,
 En Greve først, en Lærer saa mig øved,
 En Brændvinsbrænders Venskab jeg udbytted.
 Jeg mine Ben i Danseskole prøved,

Musik og Spil mig skænkede skønne Dage,
Kort sagt, et Herreliv, som godt mig høved.

- Da til Paris min Junker skulde drage,
Med mig den Gamle havde andre Planer,
Jeg, hans *Livægne*, blev nu kaldt tilbage.
- Mit Liv blev nu ført ind i andre Baner,
Jeg Taffeldækker blev hos hendes Naade,
To Aar jeg oplært blev i fine Vaner.
- Da Lægerne mit Herskab mon tilraade
En Baderejse til Pymont at gøre,
Blev Kuren mig, som da var svag, til Baade.
- En Kammertjeners Rolle at udføre
Jeg havde naaet med Anstand, tør jeg sige,
Da vi om *Stavnsbaandsløsningen* fik høre!
- Fra Stormænds Træl til dem at vorde lige
Et naadigt Forsyn mig ved Haanden ledte,
Lod mig fra Trin til Trin i Vejret stige.
- I Skriverstuen han min Lod beredte,
I Amts- og Lægds- og Fattig-, Skattevæsen
Jeg blandt Papirerne taalmodigt svedte.
- Mit Selskab, uvant mer end jeg til Læsen,
Forvaltre og Forpagtre, mig berømte,
I Polskpas vi hverandre tog ved Næsen.
- Det *Jægerliv*, hvorom min Barndom drømte,
Mig blev til Del som Vejlégaards Forvalter,
En Kammerherres Bønder der jeg dømte,
- Han over store Jagtdistrikter skalter
Med Masser Krondyr, Gæs og Bekkasiner,
Og ej som Nutids Jægre rundt han vralter,
- I vild Galop afsted med løse Liner
Gaar Farten gennem Mose, Skov og Bække,
Hvor Hr. Fabricius og hans Jæger triner!
- Dog større Planer mon min Skæbne lægge,
Da først mit Ry og saa min Daad opnaaede
Dyb Tillid hos to ædle Hjerter vække.
- Krigsraad Jens Drejer Schebye da mon raade
Paa *Østrupgaard*, han førte ingen Krige,
I Fred hans Bønder gik og pløjede, saaede.
- Og hos ham stod en Hustru uden Lige
Anna Elisabet, Bisp Ramus' Datter,
De to indførte mig i Lykkens Rige.
Men nu forsvinder jeg, vi mødes atter!

Atter sad Pastor Lassen alene hos mig og talte:
 Nu har Du hørt *min Velgørers* Ord om hans Ungdomslivs Dage.
 Aldrig han glemte den Mand, hvem han skyldte Magten og Æren,
 Eller den Gud, hvem Riget og alt det andet tilhører;
 »Religion og Pligt« for Efterkommernes Øje
 Lyse han lod og som Forskrift i Mindestenen indhugge.
 Og Du min Velgørerinde, ædel og from ved hans Side,
 Aldrig fortrød Du jo, at Din Haand og Dit Hjærte Du skænkede
 Ham, som lukkede Din første Husbonds bristende Øje:
 Og til Velsignelse blev i vide Kredse hans Virken,
 Da han tog fat og købte og solgte, inddæmmed og skiftede,
 Samlede det Stamhus, hvor nu en Tonernes Mester regerer.

Men til mig selv jeg vender tilbage. Min Lod og *min Lykke*,
 Saadan som den blev skreven i Normandens trofaste Hjærte
 Og i min Slægts, i mange blomstrende Sønners og Døtres,
 To Hustruers, af hvem Du vil hilse den ædle Matthea,
 Naar Du betaler Din Enkepension, — om os vil Du høre
 Noget, som Efterverden, Din Kreds af Venner kan glæde,
 Naar Du i Aftnens Stilhed i Mindegangen dem samler.
 Og Dine Børn og Smaa, naar de om Dit Minde vil frede,
 Som Du freder om vort. Om min Gerning først jeg da vidner,
 Den var min Lykke. Jeg aldrig fortrød, at til den jeg mig vied.

Ej blot Kirkebog, Fattigvæsen og Ungdommens Lærdom
 Fyldte mit Sind. *Min Prædiken* var vel af Tidsaanden mærket,
 Kaldte dog Taarer frem, tit mer end de følgende Slægters.
 Blandet af Taarer er Bethedas himmelske Vænde.
 Og som paa Prædikestolen i Hjadstrup Kirke staar skrevet:
 Laudes presbyterum auditorii lacrymæ sunt!
 Sandt dog det læres først efterhaanden af Menneskelivet.
 Et af de største Goder ved Østrup er, at man lærer
 Her i vor afsides Vraa at agte Tidsaanden ringe.
 Muligt har Du vel Ret, Du min kære Fredrik Bang Zeuthen,
 Du min gamle Vens Søn, som selv blev en Lærer i Israel,
 Naar Du dømmes lidt haardt om min Konfirmationsundervisning,
 Priser min Formand, som afpressed Dig Din eneste Taare!
 Vejen til Faderen, Kristus, lærte først Livet mig kende,
 Daarligt den i min Ungdom lærtes af Højskolens Lærde.
 Lovsangens Tonestige var en af de Veje til Vejen,
 Hvormed jeg blev fortroligst i Herrens Hus og i Hjemmet.

Lidt af min Gerning med blivende Virkning i Slægten er kendt nok:
 Ligesom Adam, ej den Sanger, hvis Kvad mig begejstred,
 Men som den første Adam i Eden gav Dyrene Navne,

Saa jeg *Navne* til Østrup og Hjadstrup Slægter opdigted:
 Aabo og Bæksted, Friberg og Fridal, Dalgaard og Halgaard,
 Hannes og Hartzberg, Lykkegaard, Nilsgaard, Nyberg og Salbo,
 Rendbo, Toftebund, Østgaard, Vindberg, Vanggaard og Ramberg,
 Hundrede andre, nogle er glemte, men andre vil blive,
 Bruges som gangbar Mønt gennem Slægter — Gud signe dem alle!
 »Slægtsnavne faste« bød Kongens Forordning, saa jeg den tyded,
 Ene blandt Præster, som Du om Mindegangen er ene,
 Tiderne skifte, vort Eksempel vil følges af andre!

Mener I vel, at Mindet om *Norges* mægtige Fjelde
 Her i vort Sletteland, blandt Slettefolket var slettet?
 Mener I, Venner fra Ungdommens Dage, Frænder deroppe,
 At I en Landsmand misted, fangen i blødere Sæder,
 Her hvor Naturen frodig og mild flød med Mælk og med Honning?
 Mener I vel, at for Wergelands Lure mit Øre var døvet,
 Her hvor jeg Hyrdefløjten til blidere Toner opstemte?
 Nej, I tar fejl, ti her mellem Hyrdernes blomstrende Vange,
 Her netop Krigsluren lød, at væрге de nordiske Lande,
 Samle til Kamp vore Folk mod hærgende Slaver og Vender!
 Her fik de norske trofaste Helte det stolteste Ærind;
 Ryes og Schleppegrells Daad gav Nordens Frihed dens Bloddaab,
 Ved Frederitts og ved Isted ikke de blødte forgæves,
 Lyse for Slægter skal Helgesens Minde fra Frederiksstads Volde!
 Jo her var Ærind for Normænd, for norske Klippemænds Kræfter.
 Lidt af det Blod rinde med i mine Ætlinges Aarer,
 Saa lad dem fægte sig frem under Dannebrog's straalende Farver!

Men hvad angik at rejse tilbage til Norge, jeg sagde:
 »Jeg har rejst, for mer Rejsen jeg beder mig fri, jeg la'r rejse
 Hvo som *et Hjem* skal vinde, hvo som i Hjemmet sig kæder«,
 Det var mit Valgsprog. En Rejse dog gjorde jeg daglig om Somren:
 Til mit Skovhus, som jeg lod i Elmelunden optømre.
 Med mine Bøger jeg der mig fordybed i Oldtids Historie.
 Venner søgte mig der, Smaafolk fik en Snaps, tit en Daler,
 Gerne med Protokoller og Fattigvæsen jeg sysled,
 Brevskrev til Børnenes Reder og dem, som flagred derude,
 Mens under Træernes Læ i Røg og Damp jeg mig hylled.
 Hjemme gik Mutter og trofast bar paa de huslige Sorgen,
 Klæder hun virked med Flid og Mad af det avlede Forraad,
 Vadmel af Faarenes Uld og Flæsk af de slagtede Søer,
 Strikkede Strømper og kogte Asparges, Peberrod, Ærter.
 Gæsted os Venner og Slægt, en Due, en Høne der vanked,
 De var let nok at fange, Pengene gerne var fløjne.
 Mest Forstyrrelse voldtes, naar Børnene med Kammerater

Snart leged Fugle i Træernes Top, snart Røv're i Skoven.
 Engang til Røverborg de tog og stormed mit Skovhus!
 Nu dets Grundsten jo staar til Sæder ved Aandernes Møde.

Værre Røvere var dog Gigten og Gammelmandskløen,
 Ligesom Platos, de min Ro tit og mit Velbehag røved.
 Vidt over Støvets Aar jeg dog naaede med Tak og med Glæde,
Børnene arted sig vel, Du kender dem, dygtige, brave!
 Valnøddetræer, for hvert Barn et, jeg begyndte at plante,
 Dog deres Tal, da fjorten mig fødtes, til syv jeg begrænsed.
 Første Kuld Søner og Døtre blandt Landmænd kæmped for Brødet,
 Skønt deres Moder var af den Boesenske Præsteslægts runden,
 Præstefrøet dog først i det andet Kuld frodigen spired.
 Nu Kapellaner jeg holdt, de to første tog vore Døtre,
 Og af Mattheas gejstlige Rod tre Præster opvoksed.
Jubilæum jeg holdt med Sølvførsforæring og Gæster,
 Æreport, Menighedssang i Haven og fire Basuner,
 Herlige Taler mig hilste, blidt kurrende sang Kapellanen,
 Excellencen og Bispen mig hædred med deres Lykønskning,
 Til Konsistorialraad af Hans Majestæt jeg udnævntes,
 Skade kun, efter Forgyldningen kom der Regning paa Guldet.
 Æren maatte dog til, uden den var jeg ej bleven mættet.
 Nu jeg det blev, af et langt Livs Dage med Sorger og Glæder.
 Venner endnu en sjælden Gang ønsked at høre den Gamle,
Andre Slags Toner nu lød for Menighedernes Øren:
 Mynster, Martensen længe mægtigt Aanderne leded,
 Krigens Begejstring og Kierkegaards Stormløb skadede Kirken.
 Atter den kaldtes paa Landets blødende Vunder at bøde,
 Svigersønnerne sværmed for Indre Mission iblandt Folket,
 Nye Ideers Musik med Grundtvigianismen vandt Genklang
 Hos min brave fantastiske Holm og min herlige Søren.
 Frihed og Folkelighed med samt Indre Mission er dog gammelt,
 Intet, den gamle Prædiker siger, er nyt under Solen.
 Elsker hverandre! ellers er alt vanitas vanitatum!

Ved de halvfems i min Lænestol ned jeg blev spærret og bunden,
 Helt som et Barn jeg blev, man passed mig op og mig maded,
 Hersker af Kærlighed baaren, divino jure tyrannus.
 Mor og Døtre, Søren og Holm, Mads Eliesen og andre
 Pusled omkring, mig hjalp, mig barbered og Piberne stopped.
 Kun ved Damevisiter det kneb dem at holde mig nede,
 Mutter mig tvang til at nøjes med siddende Komplimentering.
 Saa faldt Talen paa Rejse, vi skulde til Odense rejse,
 Kun til Landet, hvor Ungdomsvennerne drog, gad jeg rejse,
 Og en Søndag i Høst jeg rejste, mens Klokkerne ringed.

»Herren er god, hans Miskundhed varer til Evigheds Dage«,
 Saa lød Jert Sprog og min Gravskrift, det er min Evighedskilde,
 Hils mine Venner og Børn! Velsignelse med deres Slægter!

Saa slutted han. Vidt frem var Natten skreden,
 Dog holdt jeg fast ham, ti et Spørgsmaal brændte
 Dybt i min Sjæl, det: *Hvor er Menigheden?*
 Nu har I Præster talt om, hvad Jer hændte,
 Og over hint Bethedas stille Vande
 I Sjælens Mulm I dog et Lysglimt tændte,
 Men Menighedens vitudstrakte Lande
 Blev ved at være skjult for mine Øjne,
 Hvor Evighedens Lys sig ej skal blande
 Med Tidens Blændværk, Lygtemænd og Løgne,
 Hvor Synd og Død skal ikke mere være,
 Og Helligdage ikke skilt fra søgne!
 Hvor er dog Menigheden? sig det Kære!
 Saa talte jeg, og han mig venlig svared:
 Din Sjæls Hu kender jeg, Du vilde lære,
 Hvordan hver Sjæl, som her er vel forvaret,
 Af Menigheden Du kan se i Drømme.
 Dog Et maa først for Hjertet være klarer,
 Før det tør ud paa Syners Have svømme,
 At med nyt Blændværk ej *den gamle Frister*
 For Vid og Sans skal Sjælens Liv udtømmel
 Som før blandt Hekse, nu blandt Spiritister,
 Fantaster, som af ny Oplysning praler,
 Sit Riges Magt han ind i Sjælen lister,
 En anden Frelses Vej end Korsets maler!
Guds Visdom efter vore Øjnes Evne
 Har Lyset tilmaalt os, hans Ord befaler:
 Du skal med Spørgsmaal ej de Døde stævne!
 Mod Verden vendt begærede den Rige
 En Draabe blot, den intet ham mon levne,
 Paa Frelsens Vej de her og hisset stige
 Opad med Jesus. Naar kun ham Du møder,
 Saa kan Du gerne efter Syner hige,
 Hvormed han villigt Korsets Vej forsøder;
 Paa Mørket over Evighedens Lande
 Hans Ord dog mer end alle Syner bøder.
 Snart skal og Du her ved Bethedas Vande
 Se større Syner end af gamle Præster.
 Hvor Menigheden er, Du da skal sande!
 Saa skiltes jeg fra mine Drømmes Gæster.

Min Mindegang, Du mine Drømmes Rede!
 Nu vil jeg paa min Bænk ved Vandet sove.
 Før Sønnen dog jeg takke vil og bede,
 For mine Drømmes Værk jeg Gud vil love!
 Og *mine Hjælpere* jeg Hilsen sender,
 Dem, som er sejlet over Dødens Vove,
 Dem, som Livsbogens Blade endnu vender:
 Min tro Per Jensen, som først planted Lunden,
 Og Du, som flytted Sten med stærke Hænder,
 En Sømand, nu til Fyr og Skole bunden!
 Du muntre Mø, som disse Navne klipped!
 Du Mester, som dem skrev dybt i Stengrunden!
 Og hvad? har jeg af Lethes Skaal alt nippet?
 Er disse Graner ej en Hofmans Gave,
 Hin ædle Oldings Skænk, som aldrig glipped,
 Naar jeg begæred Skønhed i min Have?
 Han havde set en Tylvt af Norup-Præster,
 Ti Hyrder vandred her med deres Stave
 Fra Luthers Old, jeg som den Elvte rester!
 Her staar *min Sten* skjult ved Normannergranen:
 Forvildet saa vi her ubudne Gæster,
 Køer, Faar, som slap herind fra Vandingsbanen!
 En Eitermand, som slog min Lund til Brænde,
 Dens Sten til Skærver. det var Greensteens Anen!
 I Stjærner hist, hvis Mindelys sig tænde,
 Du Christian Richardt, Digter af Guds Naade,
 Du tusind Flakkebjergske Drenges Frænde,
 I Aander, som var med min Aand at raade!
 I Venners Flok fra Dage lette. tunge,
 I som end grunde paa den store Gaade!
 I, for hvem jeg mit Gud ske Lov mon sjunge
 Ved Dag og Nat, I flinke Døtre, Sønner,
 Du Oldefar og Børnebørn, I unge,
 Og først og sidst med Hjærtets Takkebønner
 Min elskte Hustru! — Jer jeg nu indvier
 Min Mindegang. Mit Hjertes Tak Jer lønner,
 Naar I forsvare den, nu da jeg tier.
 Min Tavshed nu Jer Træthed vel forsoner.
 Nu vandrer jeg langt bort ad Sønnens 3 tier,
 Maaske jeg færdes der for Kongers Troner,
 I græske Haver. Atter frisk i Morgen
 Jeg møde skal St. Stefans Diakoner.

Indhold.

Tilegnelse	Side
I. Indledning (Mit Maal — Synerne — Emmy)	5—8
II. Historie:	
1. Kristoffer Jensen Krog, Anno 1558—1588	8—12
2. Jesper Lauridsen, 1588—1630	12—15
3. Jakob Kristensen Akthon, 1627—1643	16—18
(Ekskurs om mine Børn i Mindegangen)	18
5. Knud Pedersen Goes, 1643—1685	18—21
5. Peder Knudsen Goes, 1675—1713	21—26
(Ekskurs om Mindegangen)	25—26
6. Niels Jensen Faaborg 1700—1736	26—29
(Ekskurs om Præstekvinder og Lili	30—31
do. om Tiden, Brorson og Holberg)	31—33
7. Laurids Hansen Meyer, 1731—1763	33—38
8. Kristian Karl Schebye, 1763—1777	38—41
(Ekskurs om Bisp Ramus og Schebyslægten)	41—42
9. Peder Meyer Drejer, 1777—1818 † 1825	42—47
(Ekskurs om Fortids og Nutids Præster)	47—49
10. Søren Peder Lassen, 1818—1877	49—56
(Ekskurs om Elias Møller, Erector af Stamhuset Østrupgaard)	50—52
III. Slutning (Hjælpere og Venner i Mindegangen)	57

Et Par Trykfejl:

(S. 8. Stjermehimlen — læs: Stjernevrmlen

Krag .. læs: Krog

Dem — læs: dem

S. 11. V. 2. I. 1 læs: Sandt nok, med Troen stor *Taalmodighed* behøvetes)
bedes undskyldte.